

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

6-hasdos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólát sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, augusztus 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Egy törvény születésnapja.
A diplomácia nyara.
Az angol koronázás.
Humanizmus a gyakorlatokon.
Az alagut mizériái.
Tüntetés a Gotterhalteval.
A Szent-László király-utca rendezése.
Az asszony becsülete.
Meglöpött szalmaösvégy.
Megszökött hárem-őr.
Megölte a kutyája.
Párisban elhunyt magyar író.
Mayerné ügye a vádtanács előtt.
A bihari mormon.
Költők kartellje.
Tárca: A szerb honvéd. Irta: Rózsay Pál.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Egy törvény születésnapja.

Arad, augusztus 5.

Szokásban van nálunk, hogy az évfordulókat nem hagyjuk megemlékezés nélkül elröpülni. Ha okunk van rá, megünnepeljük. Ha nincs, akkor legalább filozófusunk fölötté.

Most üli az életbelépésének évfordulóját egy törvény: a megrendelések gyűjtéséről szóló, azt tilalmazó törvénycikk. Egy év óta sokat foglalkoztak vele, sokat volt felszinen. De azért most, a törvény születésnapján, nem árt újra gondolkodni fölötté és az egy évi tapasztalat alapján itélni.

Tehát lássuk. Egy év óta javultak-e a vidéki kereskedelem és ipar viszonyai? Emelkedett-e a vidék forgalma? Okozott-e valamelyes gazdasági föllendülést a vi-

déki városokban? Egyáltalán: látta-e a vidék valami hasznát ennek a törvénynek? Ne röstelkedjünk, ne szégyeljünk, hogy az, amit mi is annyira sürgettünk, amitől mi is oly sokat vártunk, egyáltalán nem vált be. Csalódtunk. A törvény nemcsak hogy nem volt segítségére a vidéki forgalomnak, de megnehezítette az élelmes vidéki kereskedőnek és iparosnak a versenyképes működést. Mert a versenyképesség a törvény életbelépte előtt se hiányzott. Magunkról, az aradi ipar- és kereskedelemről, hetvenkedés nélkül állíthatjuk, hogy az nagy részében kiállja a versenyt a fővárosi, sőt a külföldi tényezővel. De a törvény egyfelől bizonyos tekintetben megkötötte a vidéki kereskedők kezét, másfelől kibuvót hagyott, amelyet fővárosi és főképp bécsi kereskedők a vidék rovására ügyesen kihasználtak.

Mi az oka ennek az országos csalódásnak? A vélemények közül, amelyek a törvény felől elhangzottak, kettő a fontosabb. Az egyik azt hangoztatja: amíg a meghívó levelek érvényben vannak s azok révén mindenki kijátszhatja a törvényt, addig a visszaéléseket megszüntetni nem lehet. A másik még komolyabb körülmény: amíg a törvény a hazai megrendelés-gyűjtőket teljes szigorúságával sújtja, a külföldiek ellen, ugyszólván, egyáltalán nem érvényesíthető. Mi történik a külföldi utazóval, na tetten érik. Fölveszik a jegyzőkönyvet, meg is birságotják, a birságot pedig az ő hatóságai utján be próbálják hajtani, — ha jehet. Sőt, mintha az osztrák utazók ellen bi-

zonyos regardot tapasztaltunk volna. Hja, vigyáznunk kell, nehogy megharagudjunk az osztrák sógor, s a kiegyezésnél találja nekünk visszafizetni!

Kijátszák a törvényt a fiókraktárak által is, kijátszák a követelések beszédésének címén. A kijátszók többnyire fővárosi és külföldi kereskedők voltak; a vidéki kereskedő, szegény, — komolyan vette a törvényt. Nem mozoghat, s a saját zsirjában fulhat meg.

Az egy éves tapasztalat morálja pedig az, se a magyar iparon, se a kereskedelmen ilyen félrendsabályok, se hasonló apró reformok nem segítenek. A kormány akárnogy kerülgeti is, lassankint bekövetkezik az elkerülhetetlen szükség az önálló vámterület behozatalának. Ez iránt jogos reményekkel vagyunk, ettől várjuk az ipar és kereskedelem igazi ujjáébredését. És abban a törvényben, — mely ezt kimondja, nem fogunk csalódnani.

K. Zs.

Jókai és a Kossuth-ünnep. Hentaller Lajos a gyomai kerület országgyűlési képviselője a Kossuth-ünnep alkalmából nyílt levelet intézett Jókai-Mórhoz. A levél bevezető részén panaszkodik arról, hogy az irodalmi nagy társulatok meg se moccannak a Kossuth-ünnep érdekében. Levelét ekként végzi:

Itt van azonban harmadik irodalmi társulatunk, melynek te vagy az elnöke: a Petőfi-társaság; itt vannak a hírlapírói egyesületek. Szólj hozzájuk! ők megértik szavadat. Rázd fel közönyükből. Mondd el nekik, hogy Kossuth Lajos volt a mai hírlapírodalom megteremtője; édes apja. Hogy csak Kossuth Lajos hírlapírói

TÁRCA

A szerb honvéd.

Irta: Rózsay Pál.

I.

Velika-Planától nem messzire a Morava völgyében dus természetű szántóföldek középett állott Obradovics Milos tanyája. Hársfasor környezte az épületeket, melyek a szerbiai nyomorult viskóktól eltérőleg szilárd minőségű anyagokból épülve, a birtokos jólétét tanusíták.

A tanya épület csoportja, az uri és cseléd-lakházak, istálló és magtár mellett köröskörül elterülő földek okszerű művelése, jól eső látványt nyújtottak a szemnek, annál is inkább, mert a Morava völgynek nagyrésze, mely paradicsom kertje ugyan Szerbianak, történetünk idejében mégis a kieltlenség és elhagyatottság jellegét visel magán, török fenhatóság rabló gazdálkodása, és a pártviszályok nyomai az egész országon meglátszóttak.

Obradovics Milos egyike volt azoknak a szabadsághősöknek, kik hajdan fegyverrel kezükben küzdöttek hazájuk felszabadítása érdekében, s mint a törökök által rettegett Kara Györgynek egyik bizalmas nive jó és rossz sorsban tántoríthatlan hűséggel küzdött a függetlenségi eszmék megvalósításáért. Sajnos, hogy ezen eszmék, a szerencsétlen párt viszályok következtében magán érdekeké fajultak.

Obradovics belátván küdelmeinek sikertelen voltát jövőbe vetett, és a hűségét elveszítve visszavonult a nyilvános politikai szereplésektől, melyek miatt honfitársai részéről csak a halátlanság jutott osztályrészül, másrészt élemedett koránál fogva is, de főleg miután szeretett hitves társát, Dragicát, a híres Bogovics Knéz leányát is elvezte, elhatározá magában, hogy hátralevő napjait nyugalomban töltve, életét egyetlen leánya nevelésének szenteli.

Obradovics Milena, a „szépek szépe“ a „szerb leányok gyöngye“ mint a környék népe nevezte, a tizenhatodik életévében volt, a regékben előforduló tündérek megtestesült hasonlatossága, a mesebeli sárkány nem őrizte féltékenyebben az elrabolt szép királyleányt, mint az öreg Obradovics Milenát, s erre nagyoka is volt, mert a török pasák és bégek, ha hármennyre is gyűlölték a gyaurokat, de azért nejeiket és leányaikat nagyon kedvelték ha azok szépek voltak.

Fölvirradt az 1848-ik év, Szerbiában már megelőzőleg is gyanus mozgalmak voltak észlelhetők a nép körében idegen emberek jártak keresztül-kasul a vidéken, összefüveteleket tartva a kiválóbb egyének házáinál. Magyar határvidéki szerbek voltak azok, kik a Dunántulról jöttek át izgatni fajrokonait a magyar nemzet ellen, a cselszövények szállait a belgrádi osztrák konzul, Mayerhoffer tábornok tartotta kezeiben, ki viszont a bécsi kamarilla utasításait követte. A szerbek, csakugy mint a horvátok, Magyarországtól független önálló au-

tonomiát követeltek. A Bács- és Bánáthól alakítandó szerb nagy vajdaság eszméje olyannyira szívükhöz nőtt a szerbeknek, hogy annak megvalósulásáig hallani sem akartak egyébről.

A szerb mozgalom legkiválóbb vezetőinek nem kerülte ki figyelmét Obradovics Milos s mind hajdan ugy most is felkeresték az agg vezért, hogy a mozgalom élére álljon.

— Kedves atyámfiai — szabadkozott — én már öreg vagyok, a harcok viszontagságai megviselték szervezetemet, nekem már csak a nyugalom való, nagyon sajnálom, hogy kívánságotoknak és a bennem helyezett bizalomnak meg nem felelhetek.

Pedig vonakodásának főoka a magyarok irányában mindenkor érzett rokonszenv volt. emlékében éltek még a menekülő ipeki patriarchának ama történelmi nevezetességű szavai melyeket a törökök által leigázott hiveihez intézett: „A magyarok mindenkor nagylelkűek voltak irányunkban, ők a mi reményünk egyedüli támasszai, kikre a vész esetén mindenkor számíthatunk.

— Nem tehetek róla, szólott, midőn egyedül volt, lennék bár fiatal és erős, mégse emelném fel karjaimat sohse a szabadságért küzdők ellene.

II.

A tavasz meghozta nyíló virágait. A Morava völgyében üdítő levegő bolingtatta a fák ágait, azurkék égbojtozat légkörében megjelen a fecske, a tavasz hírnöke vidám csicsérgéssel

működése alakította át Magyarországot társadalmát, ő tette tehát az első lépést arra nézve, hogy te és társaid amaz emlékezetes március 15-én, a sajtószabadságot proklamálhattátok. Mondd el, hogy oldala mellett voltál, midőn az Alföld millióinak bájszavával harsogta a szabadság riadóját — és az általa felbuzdított maroknyi magyar nép még bukásában is kivívta a világ bámulatát. Mondd el! . . . azaz bocsáss meg. Nem szólok többet. Jobban tudod te azt, mit kell elmondanod, — hisz a Kossuth, Petőfi és Jókai nevét visszhangozza a magyar nép a bérceken és rónán. Te élsz e nagy Triasz-ból! Téged szent hagyomány köt hozzájuk. Tudod tehát, hogy a magyar írói világnak teljesíteni kell kötelességét Kossuth Lajos emlékével szemben. Fújj bele hatalmas tárogatódba, hadd hulljon le a magyar irodalomról az udvari reakció rozsdás bilincse.

A diplomácia nyara.

(Utazó uralkodók. — Románia hadi szervekedése

— Macedon forrongás. — Az államjogi pör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 5.

Vilmos császár oroszországi útja a külpolitika fontos eseménye. Mielőtt az olasz király Berlinbe jön, a német császár a cárral akar megegyezésre jutni egyes afrikai és ázsiai kérdések tárgyában. Mert most már Európában alig van eligazítani való, a külpolitika figyelme most főleg a tengeren túli országok felé irányul. Állítólag a német-orosz entente Angliának mérhetetlen hatalma ellen irányul. Anglia ugyanis most a háború befejezése után az egyetlen számbavehető hatalom Afrikában, melynek legbecsesebb részei az ő birtokában vannak. Délen, északon, keleten és nyugaton, de még a középben is az ő gyarmatai a legvirágzóbbak. A fokváros-kairói vonat kiépítésével, melynek munkálatai most gyorsan haladnak előre, Afrika teljesen angol befolyás alá kerül. Az ugandai vasut, mely most készült el, egy másik transzkontinentális vasut magvát képezi. Természetes, hogy Németországnak, melynek szintén vannak gyarmatai Afrikában, nagy érdeke, hogy ott az angol hatalomnak határ szabassék. Ezért is gyarmatpolitika tekintetében kezdet fog Oroszországgal, mely viszont Ázsiában akar háború nélkül terjeszkedni. Vilmos császár utazásának főcélja tehát

megegyezni a cárral a jövő gyarmatpolitika tekintetében.

*

Románia királya Ischlbe érkezett Ferencz József látogatására és ez alkalommal az egész európai sajtó rámutat arra a szívélyes viszonyra, mely Románia és monarchiánk között folyton fennáll. Ugyancsak ebből az alkalomból föltámadnak ismét azok a hírek, melyek szerint Ausztria-Magyarország és Románia között katonai konvenció létezik arra az esetre, ha Oroszország meg akarná bolygatni a s'atus quot a Balkánon. Most ennek a konvenciónak a fennállását félhivatalosan is elismerik. De különben is miért utaznék báró Beck vezérkari főnök minduntalan Romániába? Bizonyára azért, hogy instrukciókat adjon a román hadsereg megfelelő kiképzetésére, hogy az majdan együtt operálhasson monarchiának hadseregével. Mindez mutatja, hogy Románia, ha nem is közvetlen tagja a hármós-szövetségnek, de bevonatott ennek érdekszférájába és Romániának erre a szövetségre annál is inkább szüksége van, mert mint a Balkán egyedüli latin népe, könnyen áldozata lehetne a szláv hatalomnak.

*

A macedón bizottság megint mozgolódik Szófiában. Augusztus 10-én lesz a kongresszusuk és ezen alkalommal ki akarják fejteni, hogy mit követelnek Macedónia autonómiája érdekében. Természetes, hogy a török kormány és az európai hatalmak nem sokat törődnek a macedón bizottsággal és a bolgár kormánytól csak azt követelik, hogy féken tartsa ezeket a turbulens elemeket, melyek Európa békéjét folyton veszélyeztetik. A mostani kongresszusnak gyakorlati eredményei természetesen nem lehetnek és az egész csak ártatlan eszmecsere arra nézve, hogy mit lehetne Macedóniából csinálni.

*

Nagyfontosságú pör tárgyalását kezdték meg a napokban Írországnak Freyne lord az Egyesült Ir Liga vezére. Redmond, Dillon és William O'Brien képviselők ellen pört indított. Az ir hazafias liga az angol nagybirtokosok ellen alakult, a kiknek földjük van Írországnak. A liga működése abból áll, hogy a bérloket lázítja s arra bírja, hogy az angol birtokosoknak ne fizessék meg a bérösszeget. Mikor az említett pör megindult, az irek kihírdették, hogy

az angol nagybirtokosok is szövetkeztek, hogy védekezni tudjanak az ir liga ellen, és ellensúlyozzák az irek agrármozgalmát. A nagybirtokosok szövetségének egyik célja volt egyébként az is, hogy támogassák Freyne lord pörét és egyéb közérdekű akcióját, első sorban pénzzel, a mi ily ériási, államjogi per költséges voltánál fogva érthető is. Az irek azonban előkerestek egy régi, 700 éves törvényt, a mely szerint „másnak pörösködés céljából való támogatása (maintenance)“ büntetendő cselekedet és nagy pénzbírsággal és súlyos börtönnel büntetendő. És bár ez a törvény hétszáz éves, még ma is érvényes, sőt nemrégben egy jelentéktelen esetben alkalmazta is a bíróság. Az ir liga most a nagybirtokosok ellen fordul s „maintenance“ miatt följelentette a vezéreket! Abercorn herceget, Waterford márkít s Asbdown és Clonbrock lordokat. A bíróság elfogadta a följelentést s már meg is idézte az említett főurakat. A pör érdemleges tárgyalását és a hozandó ítélet mosttet az egyesült angol királyság lakói természetesen a legnagyobb figyelemmel várják.

TÁVIRATOK.

A francia szerzetesi iskolák.

Gaselnudary, augusztus 5. Castelet marquis képviselő tiltakozott a st.-vincende pauli apácák iskolájának bezárása ellen és leszakította a biztos által alkalmazott pecsétet.

Árvíz egy bányában.

Prága, augusztus 5. Ideérkezett hivatalos közlések szerint tegnap délután kevéssel 2 óra után Oberlautensdorffban a Weiss Sigfried és társa cég bányájába nagymennyiségű víz tört be. A betörési helyet vagy öt perccel azelőtt Novák igazgató és két főmunkás megvizsgálta a nélkül, hogy a veszélynek valami jelét észrevették volna. Azt hiszik, hogy a víz betörésének oka az, hogy egy régi magasban fekvő üregben csapadékok nagy tömegben gyűltek össze. A munkások, a kik 76-an voltak, Pruscha vájójá kivételével elmenekültek. A víz most 80 centiméter magasságban áll. Uterweger vájójá, a ki Pruscha mellett dolgozott; elmenekült egy felfelé menő bányauton.

repkedve a magasban. A megiljodott föld zöld palástot öltött magára, kihimezve a különböző színű virágok millióival.

Obradovics a házat övező kertben üldögélt megszokott helyén, egy hatalmas hársfa alatt, elmerengve a múltak eseményein. Egyszerre lódobogás zavarta meg a csendet, mindig közelebb hallatszottak a patkók kopogásai, míg végre a közelben megszűntek. Obradovics felpillantva a rácsos kerítés mellett egy lóháton ülő fiatal embert látott nadiöltözetben, szerb nemzeti s ajjal a vállán.

A lovas felállt nyergében, s midőn az öreget megpillantotta, oda kiáltott:

— Jó napot bátyám! én vagyok Wladimir Radoszaviljevics Uros fia. Ugy-e bátyám már nem is ösmersz reám?

Obradovics gyorsan felkelt ülőhelyéről, és sietett kinyitni a rácsos ajtót.

— Te voltál-e Wladimir, unoka nővéremnek a fia? — szót az öreg a csodálat kifejezésével arcan. Bizony, bizony! soha nem ösmertem volna reád, hiszen körülbelül tíz esztendeje nem láttalak, na de most kerülj csak beljebb, szállj le lovadról, azután menjünk be. Kedvesebb vendégem úgy sem volt még házamban, mint te vagy. Jer Milenához örülni fog ő is jövelednek.

Wladimir leszállt lováról, melyet egy oda siető szolgá nyomban elvezetett, Obradovics pedig karon fogta unokaöccsét, s bevezette a háza.

Milena és Wladimir meglepetve néztek

egyásra, midőn Obradovics bemutatja őket egymásnak. Wladimir angyali szépségének taláta unokahugát, Milena viszont csinos legénynek Wladimirt.

Kölcsonős üdvözlések után leültek. Wladimir elbeszélte mindazon családi eseményeket, melyek Obradovicsot érdekelték, hogyan, mily körülmények között távoztak el szülői Szerbiából Albániába, a jobb sors reményében, melyet ott fel is találtak, úgy hogy, most jó módnak örvendenek.

— En pedig most — folytatta Wladimir, testérem oltalmára sietek, kiket Magyarországnak a végveszély fenyeget. Pár nap mulva kelünk át nyolcezeren a Dunán. Kurcsanin a vezérünk, ő alatta győzelemünk biztos, akkor azán diadalmasan visszatérve hozzátok, együtt maradunk sokáig.

Éz utóbbi szavaknál Milenára nézett, ki nek bánatos tekintetével találkozott.

Obradovics fejét kezdte csóválni Wladimir beszédjére.

— Kár, — mondá — minden lépésért a mit teszték, kár a vért ami folyni fog. A kik ellen mentek, azok keresztények és egy oiy nemzet, mely hajdan velünk vértett országunk megvédésében, azt javaslom néked Wladimir öcsém, hogy forgasd a történelem lapjait, fejjegyezve találd ottan mint küzdött Hunyady, Rozgonyi, Szilágyi, Kinizsi és sok más hős. A Rigómezőn, Jajcza, Belgrád és Szemendriánál hányszor és mennyi magyar vér folyt Szerbiáért, de a múlt században is a tö-

rökök üldözései miatt hány ezer szerb család talált menhelyet. Otthont Magyarország földjén, s most ez a köszönet, hogy ti vak gyűlölettel megrohanjátok oltalmazóitokat, egy pár szájhős miatt, kik csak saját érdekeiket hajhásszák. Olvastam e napokban Stratimirovics felhívását, merő koholmányok vannak benne, adná Isten, hogy nekünk folynának ugy dolgaink, mint dunántuli testvéreinknek, hidd el svábák (osztrákok) eselszövényeinek áldozatai mindazok, kik jötevdik ellen felemelik kezeiket, ha elnyomásról akartok beszélni, azt megtalálhatjátok itthon is. A nagy Dusan cár hajdani birodalma O-Szerbia hozzá tartozó részekkel még mindig a hitetlenek kezén van, többi fajrokonaink is török járom alatt sinylődnek, tömörüljetez itthon a zászló alá hazánk felszabadítására, mint hajdan Kara György idejében, s akkor én elaggott ember leszek az első, ki a küzdők soraiba lép. Azért tégy le szándékodról Wladimir, fordítsd erődöt nemesebb célokra, majd eljön az idő, midőn Szerbiának is szüksége lesz a fiaira!

— De kedves bátyám, — veté ellen Wladimir — maga a patriarcha s egyházunk összes előjárói állanak a mozgalom élén, kik ismerik a helyzetet, a veszélyt, mely népünket fenyegeti. Hogy lépnek vissza akkor, a midőn becsületzavamat adtam és esküvel köteleztem magamat testvéreink védelmére. Gunytárgya lennék, ha tétlenül itthon maradnék.

Obradovics még több meggyőző érveléssel igyekezett hatni Wladimirra, de hasztalan, a

Az angol koronázás.

(Az ünnepek végső programja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Közeledik a király közbejött betegsége miatt elhalasztott koronázás napja. Egyideig hirtelen volt, hogy a koronázást elhalasztják, most azonban bizonyos, hogy a koronázás megtartása akadályokba egyáltalán nem fog ütközni. Annyi bizonyos, hogy az eredetileg tervezett fényből és pompából sok elmarad, mert a király állapota még nem engedné meg, hogy napokra terjedő farsztó ceremóniáknak alávesse magát. Dacára ezeknek: az angol nép mindent elkövet, hogy sietve pótolni igyekezzék azokat a nagyrészt lerombolt külső díszítéseket, a melyeket annak idején oly óriási költségekkel létesítettek.

Londonból egyébként az előkészületekre vonatkozólag ezeket írják:

Mialatt a király a Cowesben hosszas betegség után ismét járni próbál, az alatt a fővárosban ismét megkezdődött a készülődés a koronázásra és a díszítés gyorsan halad előre. Magában a Westminster apátságban ismét dolgozik a kalapács és újra építenek mindent, a mit az izgatottság első pillanatában nagysietve leromboltak. Rendbe hozták a kíváncsi közönség számára szolgáló nagy tribünöket is és az ülőhelyeket most annál sűrűbben keresik, mert a koronázó menet aránylag kis utat tesz meg és így sokkal kevesebb a kiadandó helyek száma, mint a mennyi a június végére tervezett ünnepen volt. A helyek ára ennél fogva ismét meglehetősen nagy. Huszonnégy koronán alul egyáltalában semmiféle hely sem kapható és jó helyért hatvan fontot, de többet is szívesen fizetnek. Most azonban óvatosabbak a bérlők. Okulva a múlt veszteségén, kikötik, hogy abban az esetben, ha a koronázó menet elmarad, az általuk fizetett bér egy részét vissza kell kapniuk. Egyáltalán észrevehető, hogy a közönség nagy bizalmatlansággal fogadja a hivatalos jelentéseket és egyre fölmerül az a hír, hogy a koronázást másodszer is el fogják halasztani. Csak azóta lett az általános felfogás kedvezőbb, a mióta megtudták, hogy a király már járni próbál és pedig sikerrel.

A hivatalos program, a melyet épen most adtak ki, azt bizonyítja, hogy az ünnep, bár a

a király erejének és egészségének megkímélése végett jelentékenyen megrövidítik, pompában és fényben semmiben sincs mögötte az eredetileg tervezett ünnepnek. A menet a Buckingham palotától a Westminster-apátságig csaknem akkora terjedelmű lesz, mint a mekkora eredetileg lett volna és csak a személyekben történő egynemű változással fog az eredetileg megállapított menettől különbözni. A brit birodalom előkelő állami méltóságai most is megtartják helyüket és festői, fényes ruhájuk kötségtelenül felejthetetlenül fogja tenni a menetet minden nézőnek. Legpompásabb az a csoport lesz, a mely a király közvetlen környezetét szolgáltatja: a királyi udvar legelőkelőbb hivatalnokai, a hadsereg és a haditengerészet fejei a tábornokok és a király adjutánsai és mindenekelőtt az indiai fejedelmek gyémánttal és gyönggyel elárasztott csillogó ruhájukban.

E menetben kívül, a melynek központja a királyi pár lesz, még két másik menet is halad a Westminster-apátságig. Az egyik tíz óra harminc perckor indul el a Buckingham-palotából a másik tíz óra negyvenöt perckor indul utnak a Jork-Houseból, a walesi herceg rezidenciájából. Az első menetben lesznek az idegen nemzeteknek fejedelmi személyei, a kik az angol királyi házzal rokonságban vannak. Így a nyolcadik kocsiban, a melyet hat fekete ló huz, Henrik porosz herceg, a dán trónörökös, valamint a spártai herceg és hercegné fog ülni. A menetben ott lesz továbbá a mecklenburg-stréltzi nagyherceg és nagyhercegné, a hesszeni nagyherceg, a connaughti hercegné. Keresztély schleswig-holsteini herceg és a felesége, a román trónörökös és a neje, valamint György görög herceg. A második menetben, a mely a Jork-Houseból indul el, csak egy kocsit lesz és ebben a walesi hercegi pár fog ülni. A kocsit katonai kísérettel halad.

A főérdeklődés a király menete felé irányul és az általános kíváncsiságot csak fokozza az, hogy a hadsereg vezérkarának élén a menetben lord Kitchener fog lovagolni. Több más tábornok és nagyobb rangú tiszt, a ki részt vett a dél-afrikai háborúban, szintén megmutatja magát ez alkalommal a közönségnek. Szinte magától értetődik, hogy lord Roberts a hadsereg tábornokjait fogja a menetben vezetni.

A menetben, valamint a koronázó ünnepséggel közvetlenül összefüggő katonai pará-

dékban összesen 1327 tiszt, 23.139 altiszt és közember, 2080 zenész vesz részt. Ezek közül 92 tiszt és 1024 ember az indiai bennszülött-hadsereg képviselője, 99 tiszt és 1488 ember pedig a gyarmati csapatokhoz tartozik.

A mi a menetet illeti, úgy látszik, hogy a király elhatározta, hogy ragaszkodik a megállapított programhoz. — Valószínű is, hogy egészsége megengedi ezt a ragaszkodást. De az orvosok véleménye szerint még nagyon kérdéses, vajon lehetséges lesz-e, hogy a király a szertartásos nehéz ruhában a trónhoz menjen és lépcsőjén felhaladjon. Ha az orvosok ezt az utolsó pillanathban nem engedik meg, akkor gyaloghintón viszik a királyt, de a koronázást semmi esetre sem halasztják el. Vajon elég erős lesz-e a király arra, hogy szemlét tartson a gyarmati csapatokon, azt most még nem tudják. Politikai szempontból többfelől kívánatosnak mondják e szemle megtartását, mert az indiai csapatok lealáznak tartanak, ha nem láthatnák szemtől szembe uralkodójukat.

Humanizmus a gyakorlatokon.

(Kommentárok egy párisi távirathoz.)

Páris, augusztus 5. Az Echo de Paris szerint André tábornok hadügyminiszter a július 14-iki csapatszemele alkalmával előfordult számos napszúrású eset következtében indítatva érezte magát, hogy a gyalogság sápkája helyett egészségesebb kalapviselést behozatalát kezdeményezze.

Arad, augusztus 5.

Most, a nagy gyakorlatok idején ép alkalom van arra, hogy e párisi táviratnál néhány szóra megálljunk.

Próba-háborúnak nevezik minálunk a manővereket. A háborúhoz abban is hasonlítanak, hogy a gyakorlatoknak gyakran vannak elesetijeik, néha halottjaik is. Erősebb menetek alkalmával minden száz-kétszáz lépésnél kiáll a sorból egy legény; a mint kiállt, mindjárt arccal a földre bukik. Elvette az erejét a menet, a hosszú gyaloglás, a melyet még az embertelen sulyú felszerelés tesz keservesebbé. Az elbukott embereket a szanitézek fölszedik; ha hamarosan jobban lesz, akkor folytatja a mar-

hevesvérű ifju hitében volt annak az eszmének, hogy amit cselekedni fog, az nemzetének hasznára, ő neki pedig dicsőségére fog lenni.

Három napig volt Wladimir Obradovics vendége, ez idő alatt Milena is igyekezett őt szándékáról lebeszélteni, de kérése sikertelen volt. Három nap elteltével érzékeny búcsút vettek a rokonok, Wladimir sietett a Dunán átkelő csapatok után. Távozása után Milena egy aranyláncra függő s a szent szüzanyát ábrázoló képet értékes medaillonba foglalva vett le hófehér nyakáról, s átadta Wladimirnak, hogy azt hordja mint oly ereklyét, mely minden veszélytől megóvjá. Wladimir pedig szívét hagyta zálogban a Morava völgyében lévő Obradovics tanyán.

III.

A délvídeken, az al-Dunánál, hol hajdan százazernyi tömegekben vonultak kelet felé a szent föld visszafoglalására a kereszties hadak, fajkülönbség nélkül a kereszties szent jelvénye alatt egyesülve mint testvérek. Ott a legirtózatosabban lobogott fel a polgárháború gyilkos tüze. A Szerbiából ájtott csapatok kezét fogva a végvidéki határör ezredekkel s a fellázadt néppel üldözkölni, pusztítani kezdtek, rettenetes összevisszaság mindenütt. A császári katonaság kétszínű magatartása csak növelte a zavart.

A nyár derekán már az egész Bánság és a Bácskaság lángtengerben uszott. Magyarok és szerbek vegyest pusztították egymást, az előbbiek önvédelem, az utóbbiak vak gyűlölet

és haszonlesésből. A rác csapatok nem kimélték meg a védtelen nőket és a csecsemőket sem. Megkezdődtek a csatározások, rettenetesen dörögtek az ágyuk. Fegyverropogás, haladók börgése, sebesültek és menekülők jajveszéklése töltötte a léget. Az Alföld lelkes magyar fiai honszeremtől dobogó szívvel vonultak a háromszínű trikolor alatt a harcmezőre. Nagy-Becserek, Fehértemplom és Versec voltak a magyar haderő főbb összekötő pontjai, melyeket a több ízben megrohanó szerb lázadók nagy kudarccal voltak kénytelenek odahagyni.

IV.

Júliusban vagyunk a csillagok milliárdjai ragyognak az égbojtozaton. A teli hold is feltűnt a láthatáron, sugaraival beüzüstözve a vidéket. Más évben és hasonló évszakban rengő kalásztenger gyönyörködtette a szemet, most a letiport szántóföldeken nem látszik egyéb a vad küzdelmek nyomainál, a pacsirta énekét a varju károgása váltá fel s a máskor oly balzsamos üde levegő, időközönként undorító büzt hord széjjel.

Tízet ütött az óra a szent-tamási kettős tornyon. Elnyújtott hosszú kiabálások jelzik az óra ütését, a földhányások magaslatain őrt álló szerbek figyelmeztelik egymást az éberségre. Bent a városban mozgalmas az élet, itt van a lázadók színe java, körülbelül tizenötezer ember, határőrök, egyes századok a rendes cs. kir. ezredekéből és szerbiai szerezsanok tarka

vegyületben. Festői szép kép. Nappal többnyire pihenőjük van, éjjel készenlétben kell lenniök, nehogy meglepettessenek. A parancs szeint gyülekezők zivaja, és a fegyverek csörgése kihallatszik messzire.

Tíz óra után az O-Becse irányában épült redout mellől egy kis lovas csapat bukkant elő. Lehetek körülbelül huszan, erőteljes férfiak, vezetőjük egy csinos ifju. Halkan ügettek előre a homokos talajon, csak néha-néha váltottak pár szót egymással. Kémszemlére indult szerb csapat volt az, vezetőjük pedig Radoszavlyevics Wladimir.

Mióta Wladimir elbagyta Szerbiát, azóta nagy változások történtek bensejében gondolkodás módját illetőleg. A dicsőség utáni vágy mely őt annyira lelkesíté, végkép lelohadt. Gyakran eszébe jutottak az öreg Obradovics intő szavai, beigazoltnak tapasztalta annak állítását, hogy csak a vak gyűlölet és haszonlesés eszméje az, mely a szerbeket a magyarok ellen vezérli. Résztvett sok véres küzdelemben, kezdte becsülni az ellenség vitézségét és humánus eljárását a védtelenekkel szemben utálni pedig saját társainak gyilkos ádáz tetteit. Az iszonyat érzése fogta el keblét, midőn látta a nők és gyermekek kínzását és kivégzését. Ez a rabló hadjárat végkép elkészerítette nemesen érző szívét.

(Vége következik.)

sol, ha nem, hazaküldik a csapatkózházba. Egyik-másik után pusztul az ilyen balesetnek.

Vannak aztán speciális esetek. Néhány év előtt Temes megye észak. részén gyakorlatoztak az aradi katonák. Ott a rossz, egészségtelen ivóviztől sorra lázat kaptak. Vagy százötven beteg katonát szállítottak be akkor az aradi helyőrségi kórházba. Egyszer meg, a világosi hegyek között, a hegyen gyakorlatoztak az aradi bakák. Egy ágyut kellett a hegyre föl-vinni. Mikor épp közepén túl voltak a meredek hegyi utnak, az ágyu valahogy támaszték nélkül maradt, elszabadult, s rohantában a lafettája öt-hat legényt úgy összecsapkodott, hogy azok megfeküdtek.

Mindezeket pedig nem mint a halgyakorlatok borzalmaát mondjuk el, hanem annak az illusztrálására, hogy nálunk a gyakorlatokon nem törődnek sokat a katonák egészségével, biztonságával. André francia hadügyminiszter intézkedése intő jel lehetne nálunk is erre nézve. Nem tudjuk, hogy a mi katonáink posztósapkái kevésbé járulnak-e hozzá a napszúrás okozásához, vagy jobban. De az mellékes is. A fő, hogy végre katonáéknál a baka ne csupán egy szám legyen a században, hanem ember is, — a melylyel szemben a többi embert kötelességek terhelik.

Az alagut mizériái.

(Budaiak a kormányhoz.)

Budapest, augusztus 5.

Fővárosi tudósítónk a budai lakosság nagy sérelméről értesít bennünket, az alábbiakban:

Evtizedek óta panasolja a székesfőváros közönsége, hogy a levegőtől fosztja meg őket a főváros tanácsa. Minden szabad teret beépítenek, az amugy is szűk utcákat éktelen magas épületekkel engedik beépíteni és valóságos bérkaszárnnyá válik át alakítani ezt a gyönyörűségei fekvéssel bíró szép Budapestet.

Sehol a világon nem látni ennek mását. Az egész művelt külföld összes nagyobb városában nagy sétányok szakítják meg a magas bérházak sorait. Minden sétány egy-egy oázis.

Budapesten az egyetlen, jó levegőt biztosító ligettől is megfosztották a lakosságot. És legjobban sínyli ezt meg az újabb generáció. A fővárosi gyermeket az amugy is szűk, egészségtelen lakásból csak a leggazdagabb polgárok küldhetik szabad levegőre. Sétány alig van itt-ott, az is arasznyi és többnyire csavargóval telve. Ezért sápadt, színtelen minden budapesti gyermek és ezért él utcai életet, a mi testben, lélekben egyaránt sorvasztja.

E mellett a folytonos csatornázások és föld alatti munkálatok, — természetesen nyáron követik el, — még egészségtelenebbé teszik imádott fővárosunkat.

A középületekről jobb nem szólni. Előrelátásról, gondoskodásról még kevesebbet.

A gazdálkodásról pedig már azért is hallgatunk, mert hiszen erről regéket tud országvilág. Pazarolnak ott, a hol nem volna szabad és takarékoskodni ott, a hol a pénztárba kelene nyulni.

Megvagyunk győződve arról, hogy unokáink milliárdokkal fogják megváltani a mai gazdálkodást és építkezési rendszert.

Erre nézve jellemző a várban most folyó csatornázási munkálat.

Tudni kell, hogy a budaiak régóta panaszkodnak már az alagut nedvessége miatt.

Aki a budapesti alagutakat csak egyszer is bejárta, jól tudja, hogy az alagut felső és oldalsó részéről folyton csurog a víz, hiszen gyak-

ran nyakon is önti a boldog budapesti járó-kelőköt.

A nedvesség és ennek következtében a víz akkora, hogy még nyáron is beteggé teszi a gyöngébb idegzetű embert, akinek különösen gyakrabban van dolga az alaguton túl. A gyermekekre pedig egyszerűen betegség.

Szakemberek már régóta hangoztatják, hogy a nagy nedvességet a várban lévő csatornák okozzák csőrepedés következtében.

Most — évek óta először — végeznek a várban földalatti munkát.

Mindenki azt hinné, hogy ezt a kedvező alkalmat megragadja a fővárosi tanács és megvizsgálta a rozoga csatornákat, hátha csakugyan csőrepedés okozza az alagut rendkívüli nedvességét? Talán végre meg lehetne gátolni a betegség terjesztő nyirkosságot?

Hát erről szó sincs. Mit törődik ezzel a főváros. Majd ha katasztrófa lesz, majd ha ott esik össze egy vagy több ember az alagutban, akkor nyakra före fognak sietni a segélylyei — természetesen óriási kiadást okozva az amugy is adómentes polgárságnak.

Ime ez a legújabb panasza és sérelme a fővárosiaknak.

A budaiak mint fővárosi tudósítónk értesül, most a kormányhoz fognak fordulni panaszaikkal.

TANÜGY.

Aradi felsőbb leányiskola.

— Iskolai értesítés. —

Az aradi városilag segélyezett magán felsőbb leányiskolában, mely a nm. vallás és közoktatásiügyi miniszterium 47581/1902 sz. rendeletével nyilvánossági jogot nyert, I. évi szeptember hó 1-én az első, második és ötödik, hatodik osztály nyílik meg, a két legfelsőbb osztály azonban egyelőre az eddigi jelleggel.

A felsőbb leányiskola legújabb tanterve lényegesen eltér a polgári leányiskola tantervétől, főképp a tantárgyak száma és a végzendő tananyag nagyobb terjedelme tekintetében. Az eltérés már a második osztályban annyival inkább lényeges, minthogy itt már a francia nyelv kötelező tantárgy. A magasabb osztályokban a latin nyelv fakultatív tantárgy lesz, hogy azon növendékek, kik a főgymnasium hetedik osztályába akarnának lépni, ebből sikeresen vizsgázhassanak. A felsőbb leányiskolai oktatás általában kiváló sulyt fektet a hazai és idegen nyelveknak — francia, német, — hazai irodalomnak, nemzeti és világtörténetnek, a természettudományoknak, rajznak, kézimunkának a magasabbműveltség színvonalának megfelelő tanítására.

Az első és második osztályban beiratási-díj 20 korona, a tandíj évi 120 korona, mely havi részletekben is fizethető. A ötödik és hatodik osztályban évi tandíj 208 korona, mely szintén havi részletekben fizetendő. A felsőbb leányiskola hatodik osztályából a növendékek a tanítóképző harmadik osztályába vétetnek fel. Az átlépés megkönnyebbitésére az igazgatóság gondoskodni fog, hogy a növendékek a paedagógiát már az ötödik osztályban is tanulják.

Az intézettel kapcsolatos internátusban a jelentkezők évi 600 koronát fizetnek tíz havi részletben. A növendékek teljes ellátást nyernek, a legnagyobb gondozásban részesülnek s főleg a francia és német nyelvi társalgásban szerezhnek gyakorlatot. A zene oktatás külön, de mérsékelt díjjal jár. Az internátus igazgató-nője és fővezetője özv. Sváby Pálné-Turcsányi Gizella.

Minden az intézetre vonatkozó közelebbi felvilágosítással akár személyesen, akár levélileg az igazgatóság készséggel szolgál. Beiratkozhatni naponként az igazgató lakásán (Lázár Vilmos-u Földes ház, II em.) d. e. 11—12 vagy augusztus 25-ikétől szept. 3-ikáig bezárolag az intézet helyiségében, a városi siketnéma intézet épületében, a Hassinger utcái leányiskola belső udvarában (Rákócy-u. 8) d. e. 11—12 és d. u. 2—3. Dr. Somogyi Gyula, az aradi városilag segélyezett felsőbb leányiskola igazgatója.

Tüntetés a Gotterhalteval.

(Korn Artur és a szerbek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Nagykikindán fölháborító nemzetiségi botrány történt. A főszereplője Korn Artur, a pángermán üzemleiről ismeretes lap-szerkesztő, a ki az ultra szerbekkel ölekezett össze.

A legfrissebb kikindai botránynak ez a története:

Az éjjel a Kada-féle vendéglő kerthelyiségében nagyszámu közönség hallgatta a női zenekart. Egyik asztalnál ült Korn Arthur és hívei: Lerner József váltóüzlet-tulajdonos, Krumenecker József téglaegető, Wetzl Ferenc cipész és bőrkereskedő és Kordesch cs. és kir. huszármester, stb. Egy másik asztalnál Jaksity Vazul dr. ügyvéd, Majinszky Lukács városi tanácsnok, Nedomacszy Döme kir. törvényszéki hites tolmács, dr. Zamurorits ügyvédjelölt és Radovits Koszta kereskedő, cs. és kir. tart. tiszthelyettes (szerb társaság.)

Ejfel után Kornék ráparancsoltak a zenekarra, játsza el a Gott er haltét. A zenekar ezt háromszor eljátszotta, Kornék pedig az egyik asztalnál, a szerbek a másiknál felálltak s levett kalappal, átölekezve énekeltek s iróztatos Hoch- és Zsivó-kiáltozással kísérték.

Alig volt ennek vége, a meglepett magyar közönség még jóformán magához sem térhetett a megbotránkozástól, a szerb társaság s közte lehangosabban a tanácsnok ur, rázendítettek a szerbiai himnuszra s háromszor elénekeltek, mire a németek iszonyu lármában, Zsivó-kiáltozásban törtek ki, tapsolva, zugva, tüntetve a szerbekkel együtt a magyarság ellen.

A magyar közönség annyira megbotránkozott, hogy az egyik asztalnál ülő Vogel Dezső tb. fősolgabíró és Szávits Gerő nyug. fősolgabíró ennek azzal adtak kifejezést, hogy ráparancsoltak a zenekarra huzza el a „Mégis hunczut a német”, kezdetű nótát amit ez háromszor elhuzott.

A németek persze hosszú arcot vágtak, annál inkább, mivel Szávits, a ki szeib volta dacára is lelkes, derék hazafi, nem kis kedvet mutatott arra, hogy Kornt fölkelje.

A szerbek szitkozódni és fenyegetőzni kezdtek s az izgalom oly fokra hágott, hogy Vlachovits János rendőrkapitány, minden további botrányt megakadályozandó, a furcsa zeneeladást beszüntette.

Az egész városban óriási izgatottságot keltett az eset. Egyébről sem tárgyalnak. A szerbek hazafias és intelligens elemei maguk itélték el a legélesebben ezt a botrányt, szégyenlik, hogy a szerb társaság oly elzüllött emberrel paktál, minő Korn és szégyenlik az egész dolgot.

Egy előkelő szerb uri ember a következőket mondta egy ujságírónak:

— Hallatlan impertinencia! Nos, hát ha ezt így tovább türik Magyarországon, az ember már szégyelni fogja magyarságát, ha ezt uton-utfélen megtorlatlanul szembe lehet köpni.

Sőt vannak olyan szerbek is, akik valóságos elkeseredettséggel beszélnek az esetről. A magyarság nemcsak hogy meg van botránkozva, de el van keseredve. Amit már itt megengednek maguknak a magyarsággal szemben, nyíltan, leplezetlenül, az valóságos arcucsapás.

Azt mondják, hogyha Vlachovits alkaptány tapintatos eljárása közbe nem jön, esunya verekedés lett volna a dolog vége. Különösen nagy az ellenszenv első sorban Majinszky Lukács v. tanácsnok ellen, továbbá Radovits ellen, aki tiszthelyettes létére, Kordesch ellen, aki ör-

mester létére, Nedomacszy ellen, aki kir. törv. hitos tolmács létére *tüntetett a magyarság ellen az idegen himnusz mellett.*

A városban csak azt sajnálják hogy Kornt el nem verték, bár itt az a vélemény, hogy előbb nem lesz béke, míg egyszer félig agyon nem ütik.

A Szent-László király-utca rendezése.

(Csatorna és feltöltés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Néhány évi tengődés után egyszerre rohamos fejlődésnek indult a József főherceg-utca a Ferenc-térrel összekötő újonnan nyitott utvonala a Szent László király utca. Az egykori Atzéltelekből kihasított utca mindkét oldalán több szép új ház van épülőben, s ismét egy újabbnak kezdik ásni alapját.

Az elegáns házsorok azonban mélyenfekvő, gödrös, vízlevezetés nélküli utcára tekintenek, melynek jelen állapota tarthatatlan. Ilyenformán nem felel meg az utca annak a célzatnak, a melyért megnyitását a város engedélyezte, hogy új forgalmi vonalat képezzen, s egészségügyi szempontból is erősen kifogás alá esik.

Ezzel az indokolással kérvényt adtak be a Szent László király-utca háztulajdonosai a városhoz, hogy *csatoltassa utcájukat a Shone-féle csatorna-hálózatához s töltesse fel.*

A közlekedésügyi bizottság ez ügyben ma délután ülést tartott *Varjassy* Lajos tanácsnok elnöke alatt. A bizottság indokoltnak látta a háztulajdonosok kérelmét, s elhatározta, hogy azt pártoló javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

A mérnöki hivatal előterjesztette az utca-rendezés költségvetését és tervezetét is, melyet a bizottság helyesnek talált.

E szerint a Shone-csatorna bevezetésének költsége 1867 kor. 20 fill., az utca feltöltésével és az esővíz levezető csatornák létesítésével járó kiadás 4328 kor. 84 fill., azaz összesen 6195 kor. 04 fill.-be kerül a munkálat.

Az ügygyel a folyó havi közgyűlés foglalkozik.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Az aradi színház új primadonnája.** Október elsejétől kezdve változás lesz az aradi színházban. Mint megirtuk hogy *Haller* Irma megváltik a színházról és a kolozsvári nemzeti színház kötelékébe lép. Az aradi társulat szubrett-primadonnája valószínűleg *Rózsa* Lili fővárosi művésznő lesz, ki a nyári szezon végén vendégszerepelt Aradon. Három vendégjátéka alatt, melyben főképen mint táncos szubrett szerepelt. de alkalma nyilott pompás drámai játéknak bemutatására is, megnyerte a színigazgató tetszését, ki most tárgyalásokat folytat vele szerződötetésére nézve *Zilahy* a napokban Aradra érkezik s addig a szubrett-kérdés eldőlt. Ez a dolog valóságos keleti kérdése az igazgató nyári pihenőjének, miután jelenleg ugyszólván nincs az országban Aradnak megfelelő primadonna, ki októbertől kezdve ne volna angazsálva. *Zilahy* azonban úgy látszik megtalálta a módot *Rózsa* Lili szerződötetésével arra, hogy társulatát kellőképen kiegészítse.

* **Színészet a vidéken.** A napokban kezd meg előadásait *Halassy* Imre színház Szliács nyári arénájában. A társulat különben felváltva fog játszani Szliácscon és Zólyomban. Szarvason augusztus 15-ikén kezd meg *Nádassy* József társulata az előadásokat. Első előadásra a „Hunyadi László” című operát tűzte ki az igazgató. Kassán e hó 7-én kezd meg a nyári szezont *Komjáthy* János, a volt debreceni s most kassai, sátorlajuhelyi és már-

marosszigeti színházak igazgatója, kitűnő erőkből szervezett társulatával. Az előadásokat a „Zsába” c. kacagtató bohózzalal kezdik meg.

* **Színészeti hírek.** A színházi világban újabban következő szerződötetésekről veszünk hírt: *Láng* Etel komikát, a szegedi színház tagját *Porzolt* Kálmán igazgató a Népszínház tagjai sorába szerződötette. Gyöngyi Izsót, a Kolozsvári Nemzeti Színház volt tagját októbertől *Nádassy* Józsefet, a pécsi színház igazgatója, *Pálffy* Nina énekesnőt, *Kunhegyi* színházának primadonnáját, *Szalyay* Lajos a miskolci színház igazgatója szerződötette. *Kunhegyi* Miklós, a székesfehérvári színház igazgatója szerződötette *Harkányi* Gizella énekesnőt és *Szarvassy* Ilona drámai színésznőt — *Borbély* Sándor buffó-komikus, a Magyar Színház volt tagját dr. *Janovics* Jenő szegedi igazgató szerződötette. *Gabányi* István jellem-színész és neje *Rápolthy* Katinka drámai színésznő, *Tihanyi* Miklós buffó komikus, a pozsonyi színház volt tagja és *Solti* Vilma énekesnő a télire *Micsy* F. Györgyhez, az erdélyi körület igazgatójához szerződtek.

Megszökött hárem-őr.

(Török szolgaságból menekült utas.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Ritka érdekes utas vonult be gyalogos újáról tegnapelőtt Zomborba, mint ezt ottani tudósítónk jelenti. A megcsodált fáradt vándor nem más volt, mint egy valóságos török hárem-őr, egy jámbor eunuch, aki a hallál szembe szállva merészkedett török rabságából, a szultáni háremből megszökni még a tavasszal és azóta gyalog bujdosta át a délkeleti tartományokat, míg idejutott. Megy tovább a hazájába, Dalmáciába.

Körülfogták a furcsa utast a zombori városházán, ahova betért és érdeklődéssel hallgatták az eunuch előadott esetét, mely nagyon is regényes. A középkorban levő bujdosó ember a következőképen adta elő történetét:

Petricsevics Grubics Józsefnek hívják és 1860-ban született. Szülei a papi pályára szánták és mint kath. theologust érte a boszniai okkupáció 1878-ban, amikor is fiatal hévvel önkéntesnek állt be több társával.

Egyik ütközet után őt és még tizenegy társát a törökök fogságba ejtették és rabul elvitték Törökországba.

Volt közöttük négy tanár és több theologus, meg felsőbb diák. A szép szál fiatal legényeket a törökök háremöröknek szemelték ki és alávetették őket az eunuch-operációnak, amibe a legtöbb bele is halt.

Petricsevics bekerült a hárembe örnek, de bizony nem érezte magát jól a kellemes rabságban és szíve a szabadba vágyott vissza. Ez évben annyira elfogta a honvágy, hogy szökésre, merész szökésre gondolt.

Az idén szerb husvét éjjelen a hárem harmadik emeletéről — így mondja ő — *leugrott a fal alatt hullámzó tengerbe* és uszva került a partra, majd onnan bujdosolva az ország belséjébe.

Azóta gyalog jár országról-országra és arra kérte az elöljáróságot, hogy ne tartóztassák fel őt szülőföldjére vezető útjában.

Az érdekes déleuropai gyaloglót megvendégelték a városházán, amikor multját, kalandjait és jelen utazását mesélte.

Másnap a megszökött hárem-őr kis batyujával folytatta útját gyalog tovább. Megy Bácskán, a Tisza-Duna közén, majd a horvát földön keresztül Dalmácia felé

Megölte a kutyája.

(Az erdőőr halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Különös ezerecsétlenség miatt lelte Világoson *Vajó* Károly erdőőr halálát. Saját vigyázatlanságának lett tulajdonképen áldozata, de azért a halálát közvetlenül a kutyája okozta. Az eset részletei a következők:

Vajó Károly, ki *Bohus* Lajos báró világosi erdejében erdőőr, egyik társával portyázott a világosi erdőben. Közben lepihentek és *Vajó*, a földön ülve, pisztolyát kezdte tisztogatni. A pisztoly töltve volt, s az erdőőr annyira ment a könnyelműségben, hogy a ravaszát is felhuzva tartotta.

Tisztogatás közben a pisztolynak, melyet térdei között helyezett el *Vajó*, a csövét melle felé fordította. Ilyen helyzetben ülve, magához szólította a kutyáját. A következő pillanatban azután *lövés dördült el, és az erdőőr szótlanul a földre bukott.*

A mellének fordított pisztoly sült el, még pedig igen különös okból. A kutya, mely ug-rándozva, farkát csóválva hizelkedett gazdája mellett, *lábával hozzákaptott a pisztoly ravaszához*, mely lecsapódott, és a fegyver elsült.

A golyó az erdőőr szívébe hatolt, s így természetesen azonnali halált okozott. Mikor a mellette ülő társa felemelte a földre hanyatlott *Vajót*, már nem volt benne élet.

A szerencsétlenség hírére nagy meglepetéssel fogadták Világoson. Sokan azt gondolták eleinte, hogy öngyilkosságot követett el *Vajó*, annyira hihetetlennek látszott az eset.

Az erdőőrt tegnap temették el nagy részvét mellett. Koporsójánál felesége és két árvája sirt. *Vajó* karcagi születésű és két hónap óta volt Világoson *Bohus* Lajos bárónál alkalmazásban.

Az asszony becsülete.

(Botránny egy hivatalban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Szegeden kinos esetről beszélnek városzerte. A botránnyak színhelye a vasuti központi leszámoló hivatal volt, ahol egy szép szegedi uriaszony becsülete védelmében előbb felelősségre vont, majd *inultált egy tisztviselőt*, mert az állítólag rágalmazó híreket terjesztett róla.

A sérelmet szenvedett urinő jogi képviselője útján büntető följelentést tett a vasuti tisztviselő ellen, akinek az ügye ilyenformán legközelebb a büntető törvényszéket is foglalkoztatja.

Az eset a következő:

S. vasuti leszámoló tisztviselő egy vendéglői helyiségben, a maga asztaltársasága körében becsúrlólag nyilatkozott *Sz.* biztosító társasági tisztviselő nejről, akiről azt mondta, sok oka van rá, hogy az ő feleségét távol tartsa az illető asszony társaságától.

A vendéglő-tulajdonos hallotta ezt a kijelentést s tudomására hozta a leszólt urinőnek, akinek a tisztességéhez szó sem fér és éppen nem szolgált rá, hogy borgőzös korcsma-levegőben támadják meg a becsületét.

Sz.-né, férje távollétében értesült a dologról és annyira fölháborodott, hogy maga indult a leszámoló-hivatalba, hogy elégtételt szerezzen magának. Hír szerint elsősorban a főfelügyelőnél panasolta el sérelmét, kérve a leszámoló-hivatal főnökét, hogy idézze maga elé a hivatalnokot és szerezzen neki elégtételt.

A megsértett urinő indulatában azt is

mondta, hogy a tisztviselőt *inzultálni fogja*. A felügyelő ilyen körülmények között megtagadta a szembesítést és arra kérte a panaszoszt, hogy jogos sérelmének megtorlásául a törvény útját keresse.

Sz. né éppen távozóban volt, amikor a hivatal folyosóján találkozott az illető tisztviselővel, aki éppen hivatali szobájába ment. Ellenfele követte s a többi tisztviselők előtt vonta felelősségre s midőn S. állítólag tagadta a neki imputált szavakat, Sz. né a *napernyőjével inzultálta*.

Visszatartó jelenet következett ezután. A tisztviselő kiragadta a védtelen nő kezéből a napernyőt, darabokra tépte s a szolgát hivatalba elő, kinek azt a parancsot adta, hogy távolítsa el Sz. né. Ez azonban nem ezen szavakkal, sőt becsületsértő kifejezésekkel történt.

A kínos jelenetben nem volt Sz. nének védelmezője s így kénytelen volt elhagyni a hivatalt, ahol, mint beszéltek, nemhogy elégtételt kapott volna, de újabb és itt reprodukálhatatlan sértéseket szenvedett.

Sirva tért haza Sz. né s az előbb jelzett formában megtorló intézkedéseket tett, melyeknek nemcsak a törvényszék előtt, de egyéb tekintetben is folytatása lesz.

Meglopott szalmaöveg.

(A nagyságos ur kalandja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

A szalmaöveg idejét éljük. A társaság hölgyeinek egy része nyaral, ki Marienbadban, ki Borszéken, ki a Tátrában, vagy más exotikus fürdőhelyeken, a férfiek pedig idehaza vannak és jobb híjján a Körösben hűsölnek. Az alább következő igaz történet is egy ilyen szalmaöveggyel történt, aki előkelő nagyváradi tisztviselő. Nevezzük röviden nagyságos urnak.

Néhány nappal ezelőtt, egy szép nyári estén, amikor szerelmet lehel a fű, a fa s virág, egy hölgy kereste fel a bánatos szalmaövegvet.

A hölgy valószínűleg hivatalos ügyben járt nála s ez az ügy nagyon fontos lehetett, mert a kihallgatás reggelig tartott. A rózsaujjú hajnal vetett véget e társalgásnak, a naptalinos lakást ekkor hagyta el a fátyolos hölgy.

Dél felé felébredt a magányos férj. Felöltözik, keresi a tárcáját, de a tárcsa nincsen sehol. Boszusan harapja össze az ajkát és rövid tusakodás után bucsut mond 300 koronájának. Elhatározza, hogy hallgat a dolog felől, mert még rosszat gondolhatnának felőle. Mert minden szalmaöveg — még ha nagyságos ur is — vigyáz a jó hírére.

De jó hír ide, jó hír oda, mikor a feleség butonjairól van szó, megszűnik minden. A fátyolos hölgy elvitte a butonokat is, egy pár brilliánt fülbevalót és 5 drágaköves gyűrűt. Kétségbeesve siet a rendőrségre. Es itt kezdődik a próba.

A rendőrség a feljelentésre üldözőbe vette Amor tolvaj képviselőjét és rövidesen megállapította, hogy a merész hölgy: *Demján Sára*, foglalkozás nélküli pincérnő, a ki Füzesen lakott. Mikor, harmadszor keresték a szállásadónál, odahaza találták, illetőleg találják, ha a tolvaj el nem fut előlük. Elfutott a rendőrök elől és a Körös felé szaladt, azzal a szándékkal, hogy beleugrik. Epp az utolsó pillanatban rántotta vissza a szoknyájánál fogva egy ott időző suhanc.

A rendőrök erre elfogták és kikutatták, de a sem a pénzt, sem az ékszereket nem

találták nála. Vallomása szerint a pénzt szeretőjével elitta, az ékszerekről azonban tudni sem akart.

A rendőrök felforgatták a szobát, ahol a leány lakott, végre az ékszereket hiánytalanul megtalálták a szalmazsákban. Demján Sárát bekisérték a rendőrségre, az ékszereket pedig átadták a megkönnyebbült szalmaövegnek.

A tolvaj hölgyet fogva tartja a rendőrség. Morál: Ha szalmaöveg vagy, vigyázz a feleséged ékszereire.

MULATSÁGOK

(=) **Táncvigalom Csermón.** A csermői r. kath. egyház javára rendezett bál e hó 30-án a helybeli és környékbéliek meleg érdeklődése mellett szépen sikerült. Jelen voltak:

Asszonyok: Berkes Arminné, Barkó Mátyásné (Sikula), Eszteri Istvánné, Hollender Miksáné, Keresztes Istvánné, Klár Rudolfiné (Somoskesz), Bergerné és Grószné (Sikula), Vadics Gyuláné, Verzán Ernóné és Singer Jozefin. stb.

Leányok: Barkó Gizella és Ilona (Sikula), Brassovány Erzsébet (Arad), Berger Ilona (Sikula), Sziva Vilma, Krizsán Bella (Nagylyak), Mandó Teréz, Singer Ilona, Khón Berta (Somoskesz), Suhajda Valér (Somoskesz), Vas Gizi, Varga Zsuzsika, Klein Margitka (Nagyszalonta). Vass Erzsébet stb.

(=) **A pankotai önkéntes tűzoltó kar felszerelésének alapja-javára** augusztus hó 15-én, a templom-szentelési ünnep évforduló napján a „Fehér-Kereszt” szálloda dísztermében zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **Munkások mulatsága.** A magyarországi vas- és fémmunkás szövetség aradi helyicsoportja augusztus hó 10-én az az vasárnap saját könyvtára javára a családi nagyerdőben világpostával és karikadobással egybekötött nyári mulatságot rendez.

Párisban elhunyt magyar író.

(Borostyáni Nándor meghalt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 5.

A magyar irodalomnak és újságírásnak neves embere dőlt ki ma idegen földön: *Borostyáni Nándor*, több budapesti lapnak párisi tudósítója, ma délután Párisban elhunyt.

Tevékeny újságírói működéséből egy kis rész *Aradra* esik; több hónapig egy aradi napilapnak volt a szerkesztője, azután újra fölköltözött Budapestre. Betegsége régebbi keletű; néhány hete azonban, a mint megtört, a baj aggasztó mérvben lépett föl, s ma hosszú szenvedés után, halálát okozta Borostyánnak.

Életrajza a következő:

Szegeden 1848. januáriusában született. Tanulmányait a szegedi gimnáziumban és a budapesti egyetem jogi és bölcsészeti karán végezte. Irodalmi dolgozatokkal már 1865 óta foglalkozott. 1869. a Csernátoni Lajos alapította Ellenőr szerkesztőségébe lépett s csakhamar a lap egyik vezércikkírója lett. Az 1870-iki német-francia háború kitörésekor mint a Hon tudósítója Párisba utazott; félév múlva visszatért s újra belépett az Ellenőr szerkesztőségébe. Hírlapírói pályáján mindig ellenzéki álláspontot foglalt el. A fuzió után a nagy lapoktól megválva 1874—78, a Vasárnapi Ujság állandó (és kedvelt) tárcáírója és a Politikai Ujdonságok segédszerkesztője volt; 1878 szeptember-től 1877 júniusig a Budapesti Napilapot, 1878 kezdetétől Lukács Bélával együtt a Közvélemény politikai napilapot szerkesztette, az utóbbit 1879-től 1880 közepéig egyedül; 1881—1885. a Pesti Hírlap vezérszerkesztője volt és felelős szerkesztője 1883—84. Mikszáthtal együtt a Magyarországnak és a Nagyvilágnak. Azonkívül még több lap szerkesztésében is részt vett és nagyszámu politikai, társadalmi, szépirodalmi cikkeket és tárcákat írt; dolgozott németül is.

Biadó (1878) és *A polgárháború* (1885) politikai és társadalmi röpiratai, és *Utazás a Dunajegén* (1884) c. regénye külön is megjelentek. A *Dun Juanok* c. tréfáját előadták a Nemzeti Színházban. Egyéb munkái: *Magyarország uti rajzokban*, a magyar koronához tartozó országok leírása turistai szempontból (többeknek közreműködésével), *Három világrészben*, rajzok a keletről. *Mindszenti Katalin*, történeti elbeszélés.

Mayerné ügye a vádtanács előtt.

(A letartóztatás megerősítése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Mayer Gyuláné, a kinek nevéhez az aradi romlott gyerekleányok bünei fűződnek, még mindig fogoly. Most már nem veszi a dolgot olyan kedélyesen, mint a mikor kihágás miatt az aradi rendőrség cellájába kísérték. Sokat zokog és kétségbeesve könyörög kiszabadulásáért, a mire egyelőre kevés reménye van.

A titokzatos ügyben ma a következők történtek:

Nagy József, az aradi kir. törvényszék helyettes vizsgálóbírája délután tíz órakor kihallgatta *Mayernét*. Az elzúllott asszonyt börtönőr vezette a bíró elé. Már nem a kackiás, elegáns asszony volt. Szürke, daróc rabruha volt rajta, fehér kendő a fején, s a lábain durva papucs. A bíró előtt várta a védője, *Radó Károly dr.* Mikor az asszony a védőjét meglátta, görcsös sirásra fakadt.

A vizsgálóbíró fölolvasta előtte a határozatot, a melylyel őt a bünvádi perrendtartás 141. §-a 2. pontja alapján *előzetes letartóztatásba* helyezi. Ezen pont akkor rendeli el az előzetes letartóztatást, ha a személynek, a ki ellen bünvizsgálat folyik, szökésétől kell tartani, bejelentett lakása vagy állandó foglalkozása nincsen.

Mayerné az előzetes letartóztatást ellenző végzés ellen *felebbezett* a vádtanácshoz, a mely még ma délelőtt összeült, hogy az ügyben határozzon. A vádtanács elnöke *Gallu József*, tagjai *Radány Dezső* és *Paguba Vázul* törvényszéki bírák voltak. A vádtanács *Radány Dezső* előadása alapján a felebbezést *elutasította és az előzetes letartóztatást helyben hagyta*.

A végzés ellen, a mint értesülünk, a letartóztatott asszony védője *felfolyamodást* ad be a nagyváradi kir. ítélőtáblához.

A végzés kihirdetésekor *Mayerné* panaszkodott védőjének, hogy három nap óta nem evett, a rabkosztot pedig nem tudja megenni. A védő erre gondoskodott róla, hogy *Mayerné* külön étkezést kapjon: reggelire pohár tejet, ebédre levest, husételt, este pedig szintén levest.

Az ügyben az aradi rendőrség is folytatja az előnyomozást, azon kis leányokra nézve, a kik ebbe a szennyes botrányba be vannak keverve.

HIREK.

A bihari mormon.

— Aki két feleséggel él. —

Arad, augusztus 5.

Manapság, amikor az átkos adóprés működése csaknem utolsó garastól foszt meg nem egy szegény embert, igen gyakran megsokallják — a feleséget, akivel a házasság élet örömei mellett terhes gondok is költöztek be a házba.

De ettől eltekintve is, fehér hollónál nagyobb ritkaság számba tűnik fel az alábbi esz

ládi história, mely egy biharmegyei Venter községből való földmives két feleségéről szól.

Az érdekes esetről következő tudósításunk szól:

Tizenöt évvel ezelőtt, egész fiatalon Hymen rózsás láncával fűzte magához Toma Tódor venterai földmivelő gazda a falu egyik leányzóját: Popa Virágot.

Házasságuk boldog volt. A fiatalok szerették egymást s a házi békét nem zavarta semmi sem. A fiatal házások családi boldogságát csak öregbítette az a nap, amelyen egy év multával a golya leszállott házukra s egy egészséges gyermekkel örvendeztette meg őket.

Multak az évek s Popa Tódor továbbra is megelégedetten élte életét hűséges párjával. Dolgoztak mindketten a betevő falatjukért s a gyermekeikért, mert már két gyermek volt a háznál.

Egy Lázár Szavéta nevű asszony özvegyiségére jutott két évvel Venteren. Toma Tódor még gyermekkorából ismerte az asszonyt s ha nem lett volna közöttük nagy a különbség, el is vette volna feleségül már régen.

A fiatal özvegy asszonyt nagyon megsajnálta a jólelkű Toma Tódor. A teljesen magára hagyott asszonyt biztatta, hogy majd segít ő a sorsán, csak bizza reá magát.

S a Toma felesége, Popa Virág egyszer csak azon vette észre magát, hogy új asszony van a házban. A férje neki mit sem szólva, lassankint beköltöztette házukba Szavéta asszonyt.

Ettől kezdve Toma Tódor két asszonnyal osztotta meg szerelmét. Első feleségével törvényesen megesküdött annak idején s az új asszonnyal élt hitetlenül.

A második felesége a tőlen leánygyermeket szült s azóta nagy a boldogság a kis falusi házban.

Toma Tódor szép csöndben, háborítatlanul él két feleségével s a két asszonytól származó gyermekeivel egy házban, egy szobában.

— **Személyi hírek.** Podmaniczky Géza báró, Tisza Kálmán gróf és Károlyi Gyula gróf ma, gróf Károlyi Tiborné hagyatékának rendezése ügyében Aradon időztek.

— **Az angol király betegsége.** Edvárd angol király betegségről tegnap aggasztó hírek kerültek szárnyra. Ezekkel szemben a legújabb londoni távirat a király teljes javulásáról ad hírt. Londonból azt táviratozzák, hogy az angol király ma minden segítség nélkül járkált föl- és alá a yacht lépcsőn.

— **A külvárosi utcák világítása.** Ma ismét értekezlet volt a külvárosi utcák világítási kérdésében. Az ezen ügy megvitatására kiküldött bizottság, melyben Varjassy Lajos tanácsnok elnökölt, tárgyalás alá vette a légszuszgyárnak a külvárosi lámpák pillangó lángjainak Auer-égőkkel történő átalakítása ügyében beterjesztett ajánlatát. A bizottság fenntartotta ama régebbi álláspontját, hogy a lámpák átválttatása esetén a pillangó lángok után gázfogyasztás címén eddig fizetett összeg meghagyása mellett, évenként és lámpánként, az Auer-égők fenntartása címén két koronát fizessen a város. A légszusz-gyár ajánlatában öt koronát kér. Az ügyet a bizottság véleménye kíséretében a folyó havi közgyűlés veszi tárgyalás alá. A mai ülésen jelen voltak: Varjassy Lajos tanácsnok, elnök, Gebhart István, Sáriot Domokos főkapitány, Virágh Lajos főmérnök.

— **Főuri esküvő.** Fővárosi tudósítónk írja: Fényes esküvő volt ma délelőtt az eskütéri templomban. Báró Tallián Dénes külügyminiszteri tanácsos esküdött örök hűséget özv. Rakovszky Istvánné, szül. Majthényi Ilona csillagkeresztes hölgy leányának, Rakovszky Mária-

nak. A fényesen kivilágított és délszaki növényekkel díszített templomban Tallián Béla képviselőházi alelnök mint bokréta s násznagy vezette be a násznépet, a melynek soraiban ott voltak: Litte-Eberhardt gróf és Majthényi Béla báró mint tanúk. Koszorusleányok voltak: Ditto Augustza, Kosztolányi Ilona, Latinovics Ilona, báró Majthényi Elza; vőfélyek voltak: Rakovszky György oszt. tanácsos, Rakovszky Jenő honvédtiszt, Rakovszky József és Latinovics Endre. Az esketést Kirner Károly apátplébános végezte. Esküvő után a násznép a Hungária-szálóba vonult lakomára. A házaspár este somogymegyei birtokára utazik.

— **A vámtarifa-tárgyalások.** Bécsből jelentik táviratban: A *autonom* közsvámtarifa harmadik olvasása ügyében folytatandó tárgyalásokat szerdán ismét megkezdik.

— **A szabadkai szenzáció.** Fővárosi tudósítónk távirata nyomán mi is megemlékeztünk Szabadka város szenzációjáról, a belügyminiszternek a városhoz intézett, rendkívül erélyes hangú leiratáról. Erre nézve ma a következő sürgőnyt kapjuk: A mai fővárosi és egyes vidéki lapok a *Politikai Ertesítő* című könyvatos éjjel megjelenő kiadása nyomán szenzációs közleményt hoztak Szabadka város közigazgatásáról. Mamuzsich Lázár, Szabadka város polgármestere e közleményre nézve táviratot intézett a fővárosi lapokhoz, a melyben kijelenti, hogy a közlemény a *legképtelenebb valótlanosságokat* tartalmazza. A pénz eltűnéséről szóló hír a *legteljesebb rágalom*. Buth miniszteri tanácsos, a ki a város kérelmére végezte a vizsgálatot, csupán jelentéktelen szabálytalanságokat talált. Semmiféle sikkasztás nem történt. A pénztár a legnagyobb rendben van. E kijelentésekért a polgármester *teljes felelősséget* vállalt. A *Pol. Ert.* közleményre vonatkozólag a belügyminiszteriumban kijelentették, hogy a lapokban közölt tények *tulzottak*, a számadatokkal együtt. Egyéb-ként Buth miniszteri tanácsos még nem is fejezte be a vizsgálatot.

— **A Maros hajózhatóvá tétele** ügyében, mint már megirtuk, e hó 7-én értekezlet lesz Aradon. Az értekezletre Csánádmegye alispánja meghívta Arad városát is, melynek részéről *Institör* Kálmán polgármester és *Virágh* Lajos főmérnök mennek a tanácskozásra.

— **A világosi magyar francia konyakgyár sorsa.** Világosról jelentik: A világosi magyar-francia cognacgyárban oly nemű változást terveznek, mely szerint az ipartelep *kizárólag a franciák tulajdonaként maradjon meg*. Az e tárgyban tegnap a világosi kir. járásbírósa előtt megtartott tárgyaláson a magyar társ tulajdonosok egyike igényének ellenértékét *egy millió hatszázhatvan ezer koronában* számította fel. Ez alapon a megegyezés körülbelül létre is jött és a szóban forgó összeg a magyar társtulajdonos részére legközelebb már folyósítva is lesz.

— **Radu püspök utóda.** Már jelentettük, hogy a nagyváradi román szertartású katolikus püspöki székre dr. Radu Demeter lugosi gör. kath. püspök van kiszemelve. Mint a „Kraszó-Szörényi Lapok” írja, a lugosi püspöki széket Boross János lugosi kanonokkal fogják betölteni, a ki jó hazafi, kiváló ember és nemcsak az egyházmegyében, de széles körben nagy népszerűségnek örvend.

— **Az iparosok és az államvasutak.** Az Országos Iparegyesület — mint budapesti levelezőnk jelenti — felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, a melyben egy régi anomália megszüntetését kéri. Az iparosok ugyanis régóta panaszkodnak amiatt, hogy a m. kir. államvasutakhoz intézett üzleti leveleikre ok-

mánybélyeget kell ragasztaniok. Az iparosok ezt sérelmesnek találják, abból indulván ki, hogy az államvasutak nem hatóság, hanem az állam üzleti vállalata és így az intézettel folytatott levelezések hatósághoz intézett beadványoknak nem tekinthetők. Az ország minden iparosát, a ki az államvasutakkal üzleti összeköttetésben áll, érdekelni fogja az a fölterjesztés, a melyet az Iparegyesület a felszólalások következtében a kereskedelmi miniszterhez intézett. A fölterjesztés hangsúlyozza a felszólalás jogosultságát. Igaz ugyan, hogy a m. kir. államvasutak csak részben vállalat s részben hatóság is és így bizonyos esetekben a hozzáintézt iratok hivatalos beadványoknak tekintendők s mint ilyenek, bélyegkötelesek. Viszont azt is konstatálni kell, hogy nincsen szabatosan meghatározva, mely esetben, milyen vonatkozásokban tekintendő az államvasut vállalatnak s mikor hatóságnak. Ennek a kérdésnek a tisztázása mindenesetre kívánatos volna s ezért az Országos Iparegyesület a fölterjesztésben arra kéri a kereskedelmi minisztert, hogy esetleg a pénzügyminiszterrel egyetértően intézkedjék az iránt, hogy a lehető pontosság-gal megállapíttassanak azok az esetek, a melyekben az államvasutakhoz intézett beadványok tisztán üzleti jellegűeknek tekinthetők, s azok, a melyekben az intézetnek hatósági jellege lép előtérbe s ennél fogva a hozzáintézt beadványok bélyegkötelesek. Az elvi jelentőségű döntést érdeklődéssel várja Magyarország iparos népe.

— **Új királyi közjegyzők.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Tószóghy Andor budapesti kir. közjegyző-helyettest Temeskubinba és dr. Petrik Igor tornai kir. közjegyző-helyettest Tornára kir. közjegyzőkké nevezte ki.

— **Csontvázak a templom alatt.** A minorták templomának bontásánál ma tizenöt csontvázat találtak a föld alatt. A csontvázak másfél száz évesek lehettek már, s akkor kerültek a földbe, mikor a templom körül még temető volt. Az emberi maradványokat ládába helyezték addig, míg majd a bontás eddigi folyamán talált s az ezután felszínre kerülő csontokkal együtt közös sirba teszik.

— **Apa és fiu tragédiája.** Megrendítő eset történt, a mint lapunknak táviratozzák, az ungmegyei *Viszoka* községben. *Iretisz* Mihály jómódu földbirtokos valami csekélységért oly szerencsétlenül ütötte meg kis fiát, hogy az karjaiban meghalt. Az apa e fölött való kétségbeesésében elrohant sógorához s annak fegyverével agyonlőtte magát.

— **Viharok.** A türheterlen meleget helyenkint erős viharok kezdik fölváltani. Szatmárt, a mint lapunknak táviratozzák, tegnap éjjel roppant nagy vihar vonult a városon keresztül. Először *díonagyságu jégeső* esett, azután valóságos felhőszakadásszerű eső esett egész éjjel. *Máramaros-Szigetről* írják: Itt tíz napi szárazság után óriási zivatar volt. Harmadikán este 6 órakor kezdődött a vihar és kevés szünetekkel reggeli 4 óráig tartott, miközben a villám többször lecsapott. Sok erős fát megkopasztott a szélvész, letörvén ágaikat. Az utcán a kocsi járását megakasztotta. Reggel 4 órakor két hatalmas villámcsapás érte a r. k. torony harangozóját, ki az Ave Máriát harangozta, de komolyabb baja nem történt. Az utcákon pataként ömlött a víz, úgy, hogy egyik oldalról a másikra csak nagy kerülővel lehetett eljutni. A Tiszavölgyén és a sugatagi járásban, meg Szlatina vidékén Apsa felé dühöngött a zivatar a legerősebben, nagy károkat okozva.

— **Békésmegye virilisei.** Békésmegye viriliseinek névsorát most állítják össze. E szerint legtöbb adót fizetnek a szomszéd megyében

Gróf Wenckheim Frigyes Okigyós 156742.88
Gróf Wenckheim Géza Gerla 28255 81, Gróf
Almásy Dénes Gyula 26638.53, Gróf Károlyi
István Nagyszénás 22962.06, Horgosi Kárász
Imre Szeghalom 22352.24, Báro Königswarter
Hermann Csabacsüd 20270.17, Gróf Wenckheim
Dénes Dobo 19203.66, Gróf Apponyi Albert
Budapest 17523.84, Geiszt Gyula Kondoros
14025.71, Geiszt Gáspár Kondoros 12379.42,
Sváb Károly Pusztaszenttornya 11241.80, Gróf
Bolza Pál Szarvas 10653.32, Wenckheim István
Gyula 9938.08, Gróf Károlyi Mihály Nagyszénás
9608.65, Gróf Bolza Géza Szarvas 9411.—
Gróf Wenckheim Ferenc Gyula 9215.—, Báro
Harkányi János Ócsöd 8416.69, Gróf Wenckheim
Hoyos Fülöp Körösladány 7726.89, Báro Hirsch
Mór Kondoros 7509.27, Gróf Csáky Albin Szarvas
7156.07, Jurenák Sándor Pusztaszenttornya
6755.32, Báro Inkey István Békéscsaba 6668.88
Gróf Blankenstein Pál Köröstarcsa 6052.30
Gróf Zselénszky Róbert Orosháza 5351.48
Szalay Gyula Békéscsaba 5635.50 Léderer László
Ócsöd 5134.81 Schwartz Jakab Veszto 4671.69
Léderer Rudolf Békésszentandrás 4532.49.

— **Egy szabadsághős nyugdíja.** A *Tolnavár-
megye* írja: A miniszterelnök a kilencven esz-
tendő *Percel* Miklós nagyvennyolcas honvéd-
ezredesnek, különös tekintettel Szent-Tamásnál
tanúsított vitézségére, a honvédalapból évi 1629
korona nyugdíjat folyósított. *Percel* Miklós csak
az idén folyamodott ezért az őt szabályszerűen
megillető nyugdíjért.

— **Gyilkosság Pajsánban.** *Pajsán* községben,
a mint rövid távirat jelenti, *Muresán* János pa-
rasztgazdát eddig ismeretlen valaki kétszer
hasba szurta. A szurások következtében *Mure-
sán* néhány órai kínlás után meghalt. Holttes-
tét holnap fölboncolják. A buttyini járásbíróság
megindította a vizsgálatot.

— **Negyvenhat éves sikkasztó.** A budapesti
királyi büntetőtörvényszék körüli *Hujcsék* Ja-
kab balassagyarmati származásu hetvenhat esz-
tendő pincérügynököt, a ki legutóbb az *Ujvil-
ág* utca 27. szám alatt lakott. Az aggastyánnak
az a bűne, hogy *Tarbély* Teréz kárára még
1901. év őszén sikkasztást követett el.

— **Sztrájkolnak a szobafestők.** A *szegedi*
szobafestő- és mázoló-segédek ma reggel mind-
annyian sztrájkba léptek s a sztrájkolók száma
közel százat tesz ki. Követeléseik a követke-
zők: Az eddigi 12 órai munkaidő helyett 10
órai munkaidő; 32 fillér minimális munkabér
óránként; egy korona élelmezési pótlék a vi-
déli munkánál; végül tanulatlan munkások ne
alkalmaztassanak, csak segédmunkára. A mes-
terek egy része hajlandó a munkások kö-
veteléseit elfogadni, de ők, míg csak valameny-
nyi munkaadó el nem fogadja feltételeiket,
folytatják a sztrájkot.

— **A részeg ember öngyilkossága.** *Szolák*
Florea aradi 69 éves napszámos erősen berugva
ment tegnap éjjel haza. Otthon veszekedni kez-
dett a feleségével, mire az asszony elment ott-
honról. Mikor *Szolákné* visszatért, az urát az
eresz alatt kötélrel lógva találta. A részeg em-
ber felakasztotta magát, s mikor a felesége
reátalált, már megvolt halva.

— **Meggyilkolt házaspár.** *Luzernből* távira-
tozzák: Egy magános parasztházban *Mattis*
mellett vérbefagyva találták tegnap délben a
Lustenberger házaspárt. A férj már halott volt
s az asszony súlyos sebekkel volt borítva. Ala-
pos a gyanu, hogy *rablógyilkosság* esete forog
fenn. A tettesek még ismeretlenek.

— **A pap bűne.** *New-Yorkot* szenzációs váló-
per tartja izgalomban. Az előkelő társaság
egyik jól ismert tagja, *Arbibald Watt* válóper
indított a felesége ellen, mert rájött, hogy az
házasságot tört. Kedvese dr. *Van de Water*,
egyik new-yorki templom plébánosa. A szenzá-
ciós tárgyalás alkalmával a szép asszony hide-
gen, nyugodtan vallotta be a bűnét, nem is
védte magát.

— *Van de Water*, mondta a bűnös lady,
legbizalmasabb barátom. Ismerem leánykorom

óta: neki gyóntam meg első vétkeimet s ő ta-
nitotta meg nemes érzésre a lelkemet. Később,
amikor asszonnyá lettem, barátságunk még
csak megszilárdult. Gyakran meglátogatott s
miközben elmondta nekem a szentek életét,
feltárult számára a lelkem. Igen, először a lel-
kemet hódította meg s mikor így szerettem,
nem is sejtettem, hogy mennyire összefüggő a
lélek a testhez. Egész véletlenül lettem a ked-
vese. Egy este egyedül voltunk az én laká-
somon s ő beszélt, én hallgattam.

Egyszerre oly megindultság vett rajtam
erőt, hogy sirni kezdtem. Ráborultam a válára
és ajkunk összeért. Ennyi ez egész. Azóta
gyakran találkoztunk, de már nem a laká-
somon, hanem az utcán, vagy a templomokban
Soha se bántam meg, hogy a kedvese lettem s
nem is érzek szégyent, a mikor ezt bevallom.
A férjem sohasem értett meg.

Van de Water ez idő szerint Európában
utazgat, de barátai értesítésére már utban van
New-York felé.

— **Halálos végű fogadás.** Tragikomikus eset
történt Székelyhidon. *Barát* Sándor bagaméri
lakos, már hét esztendő előtt áttért a nazaré-
nus hitre. A nazarénusok tudvalevőleg szigo-
ruan tartózkodnak a szeszes italok élvezetétől
s így *Barát* Sándor már hét év óta nem élt
ittallal. S ki tudja mennyire nyulhatott volna
még élete fonala, ha nem jön be a pénteki vá-
sárra, Székelyhidra. Ez volt a vesztes Székely-
hidon összekerült néhány falujabeli cimborával,
akik közrefogták a jámbor hívőt és vitték ma-
gukkal. Már ekkor is volt bennök valami, de
hozzá kezdtek még azt kissé megszorítani.
Váltig kínálták a nazarénust is, de az csak áll-
hatatos maradt. Hanem a mit nem értek el rá-
beszéléssel, arra a virtus révén beugratták. Az
egyik fogadást ajánlott, hogy *Barát* már annyira
pipogya, hogy még félliter pálinkát sem tud
meginni egyszerre. — De erre már, hogy,
hogyse, tüzet fogott a hívő és ráállott. —
Oda hozták a rendelt italt és *Barát* ajkához
emeli az üveget, de már a végső cseppeknél
kiejt kezéből *Ajka* elkékült; arca eltorzult, ke-
zeit görcsösen összeszorította, melle hörgött és
egész teste kinosan vonaglott. A folyós tűz,
melyhez belseje szokva nem volt, kioltotta ott
rögtön az életét. A cimborák elhültek és szinte
megdermedtek a dolog ilyen kimenetelén.
Egyik orvosért rohant, de az már csak a beál-
lott halált konstátálta. A nazarénus gazdával
vele volt felesége és fia, kik az iránt keresték
meg a szolgabíró, hogy a szerencsétlenül járt
családfőt koporsóban és szekéren hazaszállíthas-
sák Bagamérra.

— **Az utolsó nóta.** Szomorú kimenetelű
szerencsétlenség történt tegnap délelőtt *Sze-
geden* a honvéd gyalogezred bevonulásakor. A
legénység a honvéd zenekar hangjai mellett
vonult be a kaszárnyákba, amikor a zenekar
első sorából arccal a földre bukott *Novák* Ká-
roly zeneőrmester. Bevitték azonnal a régi
honvéd laktanyába, ahol orvosi kezelés alá vet-
ték, de hiába volt minden fáradozás, pár perc
mulva meghalt. Mint az orvosi vizsgálat megál-
lapította, *Novák* a nagy hőstől szívizélhü-
dést kapott. A szerencsétlenség annál meg-
rendítőbb, mivel az elhunyt családja kizárólag
az apa keresetére volt utalva s felesége és há-
rom kis gyermeke, kik közül az egyik két
éves kis nyomorék, a legnagyobb nyomorban
maradtak vissza.

— **Elgázolt leány.** A Magyar-utcában ma
egy fuvaros kocsija elgázolta *Vig* Juliskát, egy
munkás leányt. A kocsi kereke a leány fején
ment keresztül. A súlyosan sérült gyermeket a
közkegyébe vitték.

— **Az amerikai bevándorlás.** Egy francia
ujság a következő érdekes dolgot mondja az
amerikai bevándorlásról: *New-York* állam most
tette közzé hivatalos adatait, amelyek szerint
az Egyesült Államokba 1902 első felében (ja-
nuár 1-től július 1-ig) több mint kétszázötvenezer
ember vándorolt be. A legtöbben a németek és
a lengyelek közül vándoroltak be, azután kö-
vetkeznek szám szerint az olaszok, görögök,

irek, csehek, románok és oroszok. A magyarok
nem szerepelnek ebben a statisztikában, bár
számarányunkhoz képest mi is eléggé szapo-
ritjuk Amerikában az idegenek kontingensét.

— **Földröngés Genuában.** Egy római távirat
jelenti: Ma éjjelkor Genuában három másod-
percig tartó földlökést éreztek. Egyidejűleg
Fiseában is gyöngö moraj által kísért földren-
gést éreztek. Kár nem történt.

— **A temesvári vérfürdő.** *Temesvárról* jelen-
ti tudósítók: A józsefvárosi Fröbel-utcában le-
zajlott családi drámának immár mindkét sze-
replője meghalt. A férjet: *Setoján* Antalt tegnap
délután eltemették. A szerencsétlen véget ért
asszony pedig tegnap délelőtt, az orvosi láto-
gatás alatt, halt meg borzasztó kínok között és
ma délután temetik. *Apáthy* József h. vizsgáló-
bíró szombaton délután akarta kihallgatni a
szerencsétlent, de már nem volt lehetséges,
mert elvesztette az eszméletét és többé nem
is tért magához. A vizsgálóbíró kihallgatás
azért vált szükségessé, mert a férj azt vallotta,
hogy felesége metszette fel az ő hasát. Ez meg
is felel a valóságnak és ha az asszony életben
maradt volna, a törvény értelmében felelősség-
re kellett volna vonni. A halál azonban meg-
váltotta az igazságszolgáltatás büntető keze elől.

— **Sorsüldözött apa.** *Beregszászról* írják
nekünk: Megdöbbentően gyászos eset sujtotta
a mult héten *Kosári* István beregszászi állami
főgimnáziumi tanárt, a *Bereg* segédszerkesztő-
jét. Alig egy éve halt el fiatal felesége s most
a mult év folyamán négy nap alatt vesztett el két
kis gyermekét, az 5 éves *Arpádot* és a 4 éves
Nórikát. Az egyiket július 27-én, a másikat
július 31-én ragadta el a vörheny. A mélyen
sujtott apa iránt általános a részvétel.

— **Elve eltemetett munkások.** Megrendítő
szerencsétlenség történt e napokban *Hartyán*
községben. A mult pénteken *Metyán* József és
basonnevű legényfia, továbbá *Tórcsik* Antal
napszámos kimentek, hogy földet ássanak vá-
lyogvetéshez. Hogy munkájukkal gyorsabban
haladjanak, a felső földréteget nem hanyták el,
hanem a partoldalból befelé ásva, szedték ki a
megfelelő földet. Délután 4 óra tájban az öreg
Metyán és a napszámos ember bent dolgoztak
az üregben, amikor a felső földréz iszonyu zu-
hanással leszakadt. Fia, aki éppen a part mel-
lett a kocsit rakta meg, rögtön behajtott a fa-
luba segítségért, honnan több ember kíséreté-
ben csakhamar visszatérve, hozzáálltak a men-
tészhez. Mire a lehullott földtömeget széthány-
ták, már este lett s a két embert megfuladva,
összetört végtagokkal huzzák ki a föld alól.

— **Elfogott sikkasztó.** Fővárosi tudósítók
távíratozza: Tegnap éjszaka jelentkezett a fő-
kapitányságon *Marandel* Ferenc bécsi születésű
27 éves építési irnok, és eladta, hogy G. A.
Wayos bécsi beton- és cement gyárosnál volt
alkalmazásban. Július 19-én a cég pénztárosa
600 koronát bízott reá, hogy a munkások kö-
zött ossza szét, ő ezt a pénzt elsikkasztotta,
azután *Pozsonyba* szökött. Onnan Budapestre.
Közben azonban az elsikkasztott pénze elfo-
gyott és jelentkezett a budapesti főkapitánysá-
gon. Letartóztatták.

— **Katonazene a parkban.** Holnap, szerdán
este 8 órától 11 óráig a Baross-parki kioszkban
katonazene lesz.

— **Ma szerdán,** nagyobb mennyiségű férfi
és női divatcikk (cipők, kalapok, ingek) stb.
kerülnek eladásra *Porter* Vilmos Nagy Áruhá-
zában a Szabadság-téren. Számos cikk (napernyők,
sárga cipők férfiak, hölgyek és gyermekek ré-
szére, bluzok, stb.) az előrehaladott szezon miatt
kivételes olcsó áron bocsájtatnak el. Figyel-
mébe ajánljuk az érdekelt közönségnek, keres-
se fel az áruházat ezen rendkívüli napokon. A
közismert fénykép-kezdményt igénybe ve-
heti minden vevő 10 korona vásárlásnál még
akkor is, ha a vásárlás nem egyszerre, hanem
részletben történik. A papírkeretért csupán 3
korona térítendő meg.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk,
hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat
(Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőség-
gel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat,
valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő
megbízásokat.

Költők kartellje.

(Hangulat árszabás szerint.)

Arad, augusztus 6.

A német alanyi költők „Fedor” című szaklapjában érdekes felhívás jelent meg, amely felszólítja a német poétákat, hogy álljanak össze kartelbe a kiadók ellen, vagyis ezentúl ők szabják meg a költemények árát. A felhívást olyan kiváló német költők irták alá, mint Otto Julius Bierbaum, Hugó von Hoffmannsthal, Arno Holz, Karl Busse, Detlev von Liliencron, Richard Demel, Gustav Fatke.

A nemes költészet barátai (vagy talán inkább ellenségei) furcsálni fogják, hogy a mély szenvedelem dalosai, a szép metaforák álmodói közönséges kenyérharcra egyesülnek és eszükbe fog jutni, hogy a legkiválóbb költők nagyrésze a multban csaknem éhen halt. Egy szatirikus ezt a megjegyzést még azzal is megtoldhatná, hogy a nyomorúság segítőtje csaknem feltétele a lírának. Mert valamely adott esetben, ha a poétának pénze volna, elvehetné feleségül a szerelmét, nem kellene epekednie és elesnie az a sok szép költemény, amely csak a nyomorúságban láthatott napvilágot. Ilyen esetet még vagy százat lehetne felsorolni annak a bizonyosságául, hogy amikor a lírai költők jómodra törekcsenek, maguk alatt vágják a fát.

Ez a szatirikus igazság azonban nem dönti meg azt a törekvést, hogy a költők is élni akarnak. Tény az, hogy a költemények értéke a kiadók szemében egyre csökken és mind kevesebbet fizetnek érte. A kiadók azt mondják, hogy a közönségnek nem keltenek a versek, a hiszékeny poéták pedig a világot azzal vádolják, hogy amióta lapok vannak a világon, előállt az a szinte technikai szükséglet, hogy költeményeket is közöljenek. Végre is nem lehet minden sor a lapban egyformán hosszú, kellene tehát poéták, akik rövidebb sorokat írnak. Mivel az a szükséglet állandó, tehát évről-évre szaporodik a költők száma, akik hallatlan olcsó versenyáron kínálják a portékájukat. A jelesebb német lírikusok szövetkezésének is ez az alapja. Mivel a sok névtelen vagy nevesedni kezdő vorstermelő nagyon nyomja az árakat, nem lehetett másképp ellenük védekezni, minthogy a már népszerűek kartelbe álltak ellenük. Az ilyen kartell azonban nem marad soká fenn. A kartellen kívül sokan szorongnak és a kiadók azok közül választják ki, sőt fejlesztik ki újabb titánjaikat. A kartelbe pedig mindenkit nem lehet befogadni, mert akkor mind éhen hal. A jelesebb kritikusok szövetkezése csak arra lesz jó, hogy egyideig a neves poéták szabott árért fognak dolgozni. Talán még öröklő tarifát is fognak csinálni valahogy eképp.

	Korona.
Esti hangulat némi buval	5.—
„Hozzá” holdsugárral és csillagokkal	50
„Hozzá” minden nélkül	5.—
„Tavaszi” rügyakadással és 1 új hasonlattal	8.—
Ugyanez 2 darab új hasonlattal	8 50
Elégia, retrénnel, „oh” nélkül	10.—
Elégia egyszerű nemes	12.—
„Hányszor mondtad” dal, némi szecesz-szióval	10 50
„Mint lelkem ideghárfája” tiszta szecesz-sziós eredeti	20.—
Oda, szemé'hez	10.—
Oda személytelen	5.—
R tornell	2.—
Románc	3.—
Népdal	1.—
Hazafias költemény	1 20
Szezon versek, gyűjtemény minden alkalomra finom kivitel komplett	5.—
Kuplé, egyszerű, tartós	8.—
Kuplé (sláger)	20.—

Akárhogy fordul a kartel sorsa, egy bizonyos, hogy költőnek és sorsharagnak lenni: egyaránt keserves állapot. Balga ábrándos fiúk adják magukat erre a „pályára”, ébren álmodók, akik a képük mosolyában nagyobb fizetséget látnak, mint a legfénye-

sebb honoráriumban és ha nem ilyenek, hanem csak üzletemberek, akkor messze fut tőlük a legkényesebb érzésű muzsa. Ez az ő végzetük. Furcsa, de így van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Agyonütötte a haragosát. Hévizgyörkön mult év szeptemberének egyik vasárnapján korcsmai mulatság volt. Ott iszogatótt Dudás Pál gazdaember és régi haragos, Bobály Mihály is, akit Dudás egyszer sonkaopás miatt följelentett. Bobályra ugyan nem bizonyult rá a lopás, de azóta folytonos háboruságban élt Dudással; még az asszonyok is, ahol csak lehetett, piszkolták egymást, kárt tettek az egymás jószágában. A korcsmában Dudás alaposan felöntött a garatra, úgy, hogy a falu bírása vezette egy darabon bazafelé, de azután látva, hogy Dudás tud még járni, magára hagyta őt. Egy félóra múlva vérbe-fagyva, holtan találták Dudást az utcán, alig száz lépésnyire a korcsmától. A gyanu Bobályra irányult, mert többen állították, hogy Dudás után elment ő is a korcsmából egy időre, sőt akadtak, akik az utcán is látták Dudás nyomában haladni. A csendőrök letartóztatták Bobály Mihályt, akit, bár kezdetől fogva határozottan tagadott, a pestvidéki esküdtbírósal kalált okozó súlyos testi sértésért négy évi fegyházra ítélte. A vádlott semmisségi panaszát Szeremley Lajos bíró előadása alapján ma tárgyalta a kir. kuria szüneti tanácsa, s a panaszt. — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — Székely Ferenc koronaügyész indítványára elutasította.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Sorrendje az arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1902. évi augusztus hó 18 án délután négy órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

A tanács javaslatba hozza, hogy:

1. A polgármester jelentése: tudomásul vétessék.
2. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak intézkvénye a dr. Somogyi Gyula által megnyitott magán felsőbb leányiskola nyilvánossági joggal való felruházása iránt: tudomásul vétessék;
3. hogy a „Fehér Kereszt” egyesület részére a lelencház építése céljából két katást. hold terület ingyen átengedtessek;
4. hogy Kossuth Lajos szüle ésének 100-ik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepegekre való tekintettel, a folyó év szeptember 19-ére eső heti vásár az előző napra, azaz szeptember 18 ára áthelyeztessek;
5. hogy az üresedésben levő irodai segédtsz. állás választás útján betölttessek;
6. hogy a polgármesternek 1901. évre vonatkozó jelentése: tudomásul vétessék;
7. hogy az aradvárosi kereskedő tanonc iskolának az 1901—1902. tanévre vonatkozó jelentése: tudomásul vétessék;
8. hogy polgármester előterjesztésének a közegészségügyi bizottságba a városi m. kir. állatorvos meghívása iránt: hely adassék;
9. hogy a városi kereskedő tanonc iskola bizottságának jelentése az 1903. évre megállapított költség előirányzat tárgyában: jóváhagyassék;
10. hogy Greén Nándor tb. főkapitány szabadságidő engedélyezése iránti kérelmének: hely adassék.
11. hogy Vlakovits Pál pénztári ellenőr szabadságidő engedélyezése iránti kérelmének: hely adassék;
12. hogy Bandl Schmidt Terézia szülésznői oklevele: kihirdettessek.

Kiadta:

Kádas Kálmán,
főjegyző.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, augusztus 5.

Az időjárás ismét kisért.

A vasárnapi nagy felhők csak áthaladtak környékünkön, néhol esett igen keveset, míg vidékünk nagy része sinyli a tartós szárazmeleg időt.

Tengeri, dohány és szőlő egyaránt esőt kíván.

A jó termés-eredmények ugyancsak leszorították gabnaárainkat, mely körülmény éppen nem alkalmas az üzlet fellendítésére. Gazdáink jobb árakat vélnek még elérni, mert is a mai behozatal mintegy 1200 métermázsás buza és 500 métermázsás rozs volt és kisebb tételek tengeri és új rozs és árpában.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I ső minőségű 6 20—6 30.

Uj-buza közép 5 70—6 00.

O-tengeri 4 70—4 80.

Uj-rozs 5 00—5 20.

Uj-árpa 4 30—4 50.

Uj-zab 4 50—4 70.

Az irányzat kevéssel kedvezőbb.

— Az idei termés. A földmívelési miniszterium tette tegnap közzé a gazdasági tudósítónak a termésről szóló jelentését július végéről, mikor az aratást jóformán bevégezték az egész országban. A jelentések szerint a termés átlaga sokkal jobb, mint tavaly volt. Az eddig tartott próbacséplésekben a buza holdankint átlag 7 38 métermázsát adott. Az ország összes várható buzatermése meghaladja a negyvenhárom millió métermázsát; tíz millió métermázsával több, mint tavaly volt. A rozs az idén két millió métermázsával, az árpa másfél millió, a zab körülbelül másfél millió métermázsával lett több, mint tavaly. De nemcsak a termés mennyisége nagyobb, hanem a minősége is jelentékenyen jobb, mint tavaly volt. Az aratásról s a vetés állásáról a földmívelésügyi miniszterium jelentése a következőket mondja:

Az országban mindenütt szakadatlanul folyik az aratás, a behordás és a cséplés és bár még mindig sok a teendő, mind a mellett az aratást már nagybárra befejezték; egyedül a zabot aratják még a sik vidékeken, de ezzel a terménnyel is pár nap multán valószínűleg készen lesznek. Az országnak keleti feleiben úgy a magasabb, mint az alsó részeken, az aratás még folyik vagy csak most kezdődött, itt az esőzések szintén gátolták a munkát. Az aratás eredménye a mind több és több helyütt tartott próbacséplésből következtetve, általában jó; áll ez különösen a buzára nézve, a mely termény tulajdonképpen a legjobban is fílet az idén az összes gabonafélé között. Működésileg is a buzatermés felel meg legjobban a hozzá fűzött eredményeknek és valószínű, hogy az idei buzatermés a gazdasági tudósítók véleménye szerint is körülbelül mintegy négyötöd részben jó és meglehetősen jó és csak mintegy ötöd részben olyan, a mely a kereskedelmi kívánalmaknak nem egészben felel meg.

A buzával bevetett terület 1902-ben megközelítőleg 5,877,378 kat. hold volt; erről a területről a beküldött termésátlagok szerint országos átlagban és kat. holdankint remélni lehet mintegy 7,38 métermázsás körüli eredményt és így az egész ország valószínű buzatermése meghaladja a 43,3 millió métermázsát. A mult évben termelt összesen 33,83 millió métermázsás, ennél fogva az ez évi buzatermés mennyiségileg jelentékenyen kedvezőbb és általában minőségileg is valószínűleg jobb lesz, mint a mult esztendei eredmény volt, tekintve azt, hogy az idén igen sok nehéz és szép piros színű acélos buzánk is termelt. Aradvárosban úgy a buza, mint az egyéb gabonafélékben az átlagon felül termelt.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Kovács Ignác, Nagyvárad. — Rott Lajos Érsekújvár. — Fejtek Franciska, Ladovitz. Pol-anszky Stanislav, Königinhof. — Levi G., Trieszt. — Schmied Lőrinc, Trient.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 5.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Szilárd iránzat mellett 18,000 méterháza került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonák kedvezők. Időjárás szép, meleg.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.63—6.64
Buza 1903. áprilisra	6.98—6.99
Rozs októberre	5.71—5.72
Rozs 1903. áprilisra	6.03—6.04
Zab októberre	5.28—5.29
Zab 1903. áprilisra	5.53—5.54
Tengeri augusztusra	4.98—4.94
Tengeri 1903. májusra	5.19—5.20
Repcse augusztusra	10.40—10.50

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.63—6.64
Buza 1903. áprilisra	6.99—7.—
Rozs októberre	5.72—5.73
Rozs 1903. áprilisra	6.02—6.03
Zab októberre	5.31—5.32
Zab 1903. áprilisra	—
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.14—5.15
Repcse augusztusra	10.30—10.40

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	686.25
Magyar hitelrészvény	726.50
Leszámitolóbank részvény	469.50
Rima-Murányi vasmű részvény	507.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	710.50
Közuti vasút	638.50
Városi villamos vasút részvény	335.—

Szeszüzlet.

— Augusztus 5. —

Mai jegyzetünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12*80—13.— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 102—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 112—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 110—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—8 fillérig.

Sertéslétszám. Augusztus hó 2. napján volt készlet 45,729 darab, augusztus hó 3. napján főlhajtatott 967 darab, augusztus hó 3. napján elszállított 569 darab, augusztus hó 4. napján maradt készlet 46,127 darab. — Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 5.

Magyar aranyáradék 4%	121.—
Magyar koronaráradék 4%	97.85
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.90
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát szlavyon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Oszták papírjáradék	101.50
Oszták járadék ezüst	101.50
Oszták járadék arany	121.50
Koronaráradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Oszták-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	727.—
Oszták hitelbankrészvény	688.25
Oszták-magyar államvasút	711.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	116.97
Londonj	239.65
Páris	95.20

NAPIREND.

Augusztus 6. Szerda. Róm. kath. naptár: Urunk színeváltozása. — Protestáns naptár: Urunk színeváltozása. — Görög-keleti naptár (Július 24.): Krisztina. — A nap kél 4 óra 29 perckor, nyugszik 7 óra 9 perckor. — A hold kél 7 óra 38 perckor, nyugszik 8 óra 13 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülőterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[43]

(Folytatás.)

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Talán a Rayvel folytatott izgalmas beszélgetés volt az oka, de George ezen az éjszakán sokáig nem tudott elaludni, Fitzallan jéghideg sajátságosan merev kék szeméinek a kegyetlen tekintetét még sokáig látta lelki szemével. Azon töprekedett, hogy hol látott már hasonló szemeket, sőt hasonló arcvonásokat, melyeket néha szintén nagyon ismerősnek vélt, vagy csak a képzelem, agyrém, álom volt az, mely vele játszott.

Az a körülmény, hogy George az utolsó napokban nem egészen jól érezte magát, szintén nagyban hozzájárult ahhoz, hogy órákhozszámát hánykolódott az ágyán álmatlanul. Freherne orvos valami orvosságot rendelt neki, melyet mindig lefekvés előtt kellett bevennie s Georgenak úgy tetszett, hogy ez az orvosság izgatja. Mikor végre elaludt, vad álomképek üldözték; álma mindig Ray körül forgott, mindig úgy álmódta, mintha Raynek valami baja lenne anélkül, hogy ő segíthetne rajta s Fitzallan orvosnak is jutott szerep az álomlátásban. Lassankint az árnyékszerű álomképek határozottabb alakot öltöttek; George egész tisztán látta, hogy Rayt koporsóba teszik s elevenen akarják eltemetni; Fitzallan rá akarta borítani a koporsó fedelét, míg ő, George kétségbeesetten iparkodott e gonosz tettet minden erővel megakadályozni.

Mind tisztábbá lett a kép, George látta hogy a koporsót oda teszik a nyitott sir elé; látta a neki háttal álló Fitzallant lehajolni, hogy a koporsó fedél csavarait megerősítse, hallotta Ray elfuladt hangját, amint segítségért kiáltott s őt, Georget kéri, hogy mentse meg. Kétségbeesetten vetette magát Fitzallanra, hogy elrántsa a koporsótól s ekkor az orvos megfordult s arca Charcott György vonásait mutatta! Majd ismét Fitzallan arcává változott át az ördögien vigyorgó ábrázat, összeolvadt Charcottéval s George újból kétségbeesett erőfeszítést tett, hogy a gyilkosra vethesse magát! De karja elvesztette erejét, nem volt képes megradni az árnyékszerű alakot, kétségbeesetten feszítette meg minden erejét s felébredt, veritéktől ellepve, a még mindig borzalmas álomkép hatása alatt.

George szokva lévén ahhoz, hogy álmainak jelentőséget tulajdonítson, mert északugyan néha beteljesültek, szentül meg volt győződve hogy Rayt veszedelem fenyegeti, még pedig Fitzallantól! Aztán meg, igaz, hogy Charcott György köztudomás szerint vízbe fulladt, de az ilyen feltevés gyakran bizonyult már tévesnek s ha az orvos azonos azzal a gyilkossal, akkor résen kell lenni! Mentül többször idézte fel George emlékezetében Charcott vonásait annál kevesebbé kételkedett, hogy az orvos alatt a gyilkos rejtőzik s átkozta magában a véletlent, mely éppen holnap kényszeri arra, hogy eltávozzék Meritonból, mikor annyira szeretett volna tovább nyomozni! Nos, hisz csak egy napra kell türelemmel lennie, azalatt elintézheti ügyeit.

A dolga az volt, hogy találkozzék Honeymerben egy barátjával s aztán vele együtt Essex-Courtba kocsiakázzék, a hol két ló volt eladó, melyek a leírás szerint éppen olyanok voltak, amilyeneket jegyese, lady May kívánt. Ha a lovak csakugyan olyanok, mint ahogy leírták, azonnal megveszi őket.

Ebédre egy volt iskolatársuk várta őket Linglyben s úgy tervezték, hogy csak késő este fognak visszatérni Meritonba. George szándékosan úgy intézte a dolgát, hogy egy nap alatt elvégezzen mindent s mivel a menyasszonya ma a szabóját várta, e napra tette a kirándulás idejét mert tudta, hogy úgy sem fog sokat beszélhetni lady Mayvel. Mikor reggelizni lement George, az első pillantása Fitzallan orvosra esett, aki feleségével együtt már ott ült az asztalnál. Ray és Bertram is reggeliztek már s George oda ült közéjük.

Étkezés közben néha-néha gyors pillantást vetett Fitzallanra s mindjobban megerősö-

dött benne a hit, hogy egy személy Charcottal. Midőn George étkezés végeztével Ray társaságában elhagyta az étkezőt, a csarnok egy fülkéjébe húzta öcsesét és sietve így szól:

— Halld csak Ray, mindenestre óvakodjál ettől a Fitzallantól. Rossz álmaim voltak s szent meggyőződésem, hogy ez az ember gonosz szándékkal van irántad.

— Ne félj öreg, — felelt Ray, — óvakodni fogok tőle.

Most Kitty lépett be, hogy Rayt felhívja Aya nénihez, George pedig lement a téli kertbe, a hoi lady Mayt vélte találhatni.

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. a. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Erzsébet-körut 18. szám alatt

egy szép utcai

földszinti lakás

november 1-jétől kiadó.

Még csak néhány katonazeneestély

a Baross-kioszkban.

Ma szerdán, folyó hó 6-án

este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban

NAGY

katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorral.

Belépti-díj személyenként 80 fillér.

Kezdeté este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

berli.

Magy. kir. Államv. budapest-jobbparti
üzletvezetősége.

24628—1902. II. sz.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Szabadka állomásán az állomási vendéglő üzletére 1903. évi január hó 1-étől számított 3 évi időtartamra, azaz 1905. évi december hó 31-ig leendő bérbeadásairól ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szabadka állomásán az állomási vendéglő üzletnek bérbevételeire a 24628. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (iparrendély és erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 14-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalánál (Budapest, Külső kerepesi-ut 8 ház) posta útján térítvevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 600 azaz hatszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó 13-ának déli 12 órájáig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebbi árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíthatni.

Szóban lévő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest Külső Kerepesi-ut 8 ház I. emelet 33. ajtó) vagy a budapesti jobbpárti, (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszésük szerint szabadon választassanak.

Megjegyezzük végre, hogy a vendéglő, lakásul szolgáló 6 szoba, konyha és a hozzátartozó mellék-helyiségeket, valamint az I. és II. oszt. éttermeket és ezeknek tartozékait bérlet saját költségén tartozik fűteni és világítani, a míg a III ad osztályú ét- és váróterem fűtése és világítása fele részben bérbeadó vasút, fele részben pedig bérlet által fog eszközölni.

Budapest, 1902. július hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utcza 3. sz. Telefon 270.

Vezető- orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, véréngesség, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyászat, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

1779—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetés kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vojtek Kálmán végrehajthatónak, Hegyesán Mihály és Jolsity György végrehajtást szenvedők elleni 48 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Ó Pécska községben fekvő, az Ó Pécska községben A. + 3. sorsz. a. felvett beltelkes házra az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi augusztus hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor ennél a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilván-

nos árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törv. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi április hó 16-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. albiró.

1370

Lábizzadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehérműt nem piszkít. Használata nagyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a lábizzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kötszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Hányos mentőszekrények jutányosan kiegészítettek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egy teljesen jártas

Jegyzői irnok,

havi 50 korona fizetés és ellátás mellett

alkalmazást nyerhet.

Kurticsón, 1902. évi augusztus hó 4-én.

Szerény Sándor,
jegyző.

1371

Magy. kir. Államv. üzletv. Szeged.

24658—1902. sz.

Hirdetés.

A magy. királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az újszegedi rakodó állomás alépitményeinek előállítására szükséges földmunkálatok végrehajtására.

A tervek, a szerződési tervezet és költségvetés, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában (II. emelet, 4. számú ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi augusztus hó 16-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályában (I. emelet 22. sz. ajtó).

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat az újszegedi rakodó állomás alépitményeinek előállítására szükséges földmunkák végrehajtására.”

Az ajánlat benyújtása előtt két nappal, vagyis 1902. évi augusztus hó 14-én déli 12 óráig 3500, azaz Háromezeröttszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál (földszint I. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Szeged, 1902. évi július hó 31.

Az üzletvezetőség.

(Utányomást nem díjazunk.)

5 szobás utczailakás kiadó

Sárosi-utca 5. sz. alatt.

Bővebbet **Perényi-utca**
8. sz. 1372

TELEFON 453.

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Miurita-palota

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Udvari lakás kiadó.

Bővebbet 1346

Bing Edénél, József főherceg-ut 5. sz. alatt.

12891. sz. 1902.

Temesvári vásár-megjelenés.

Az idei temesvári Jakobi

országos vásár

f. évi augusztus hó 14-től bezá-
rólag augusztus hó 18-ig

fog megtartatni.

Augusztus 14. (csütörtök) 5
óra reggel előtt az állat felhaj-
tása tilos!

Temesvárott, 1902. évi július
hó 25-én.

A városi főkapitányságtól.

Bandl Rezső,
főkapitány.

1329

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh-
és sertésvásár. Gyümölcs-, me-
zőgazdasági-, kereskedelmi- és
iparvásár.

Hirdetmény.

A dévai főtéren, saját házamban és saját tulajdo-
nomat képező a „Hollóhoz” címzett

reáljogu gyógytáram

a teljes gyógyszerkészletemmel, gyógytári laboratoriu-
mokkal és minden hozzá tartozó raktár, pincze, padlás
helyiségekkel, garcon vagy családi lakásokkal

azonnal bérbeadó.

A bérleti feltételek alóliirt tulajdonosnál megtud-
hatók.

A bérletre kizárólagosan intelligens, jómódu okle-
veles gyógyszerészek reflektálhatnak.

Déva, 1902. július 30.

Steiner Ferencz,

nagykereskedő,

a „Hollóhoz” címzett reáljogu
gyógyár tulajdonosa.

1341

2084—1902. kig. szám.

Vinga nagyközség előljáróitól.

Hirdetmény.

Vinga nagyközség előljárói a képviselőtestület 101. sz. ha-
tározata folytán közhírré teszik, hogy Vinga nagyközség java-
dalmát képező országos és heti vásári helypénz dijszedési jog
1902. évi szeptember hó 4-én d. e. 10 órakor a község ház ta-
nácstermében nyilvános árverés útján 1902. évi november hó
1-én kezdődő időtől három egymásután következő évre nyilvá-
nos árverés útján bérbeadni fog.

Miről árverelni kívánók arról értesítettnek, hogy az árve-
resi feltételek az előljáróságnál a hivatalos órák alatt megte-
kinthetők.

Vingán, 1902. évi július hó 21-én tartott képviselő-testü-
leti közgyűlésből.

Schiffer József,
főjegyző.

Dupeza,
bíró.

1363

1341

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk
jelzálogkölcsonöket

30%, 38 és 40% évi visszafizetésre (amortizációra) féléves részletek-
ben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése benloglaltatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névérték-
ben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt
kereső közönséget, hogy úgy mint eddig, továbbra is bizalommal
forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid ki-
szolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom
utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült
rendelőimnek szíves tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kisbalmi-féle gőzfürdő mellett
folytatom.

Főtörekvésem oda irányul, hogy
nagyrabecsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sítsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel.

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemí ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngyülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
cízímre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
szeljaból az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ir-
hat érette bárholon magyarúl, mire-
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmenté-
sitendők. 1841